

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

Тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій з
навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Трудове навчання та технології,
інформатика

КРТН.022105.23.16.ПЗ

Виконав: студент II курсу гр. ТНм-23

Владислав СУЧОК

Керівник: д-р пед. наук, професор

Ігор АНДРОЩУК

Нормоконтролер:

Оксана ПЯСТУК

До захисту допускаю
Завідувач кафедри технологічної та
професійної освіти і декоративного мистецтва

Ірина АНДРОЩУК

«18» листопада 2024 р.

Хмельницький 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
Освітній рівень другий (магістерський)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Освітньо-професійна програма Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

« 6 » _____ 2024 р.

Ірина АНДРОЩУК

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Владислав СУЧОК

(ім'я, прізвище)

- Тема кваліфікаційної роботи Тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»
керівник кваліфікаційної роботи д-р. пед. наук, професор Ігор АНДРОЩУК
Затверджено наказом ректора університету від 26.08.2024 р. №60, додаток 1
- Строк подання студентом кваліфікаційної роботи на кафедру 24.12.2024 р.
- Вихідні дані до кваліфікаційної роботи Навчальна програма з технологій (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року
- Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
Тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій як педагогічна проблема (тестування як метод контролю навчальних досягнень учнів; види тестових завдань та вимоги до їх розроблення; досвід використання тестування на уроках технологій). Методичні аспекти тестування учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «техніки декоративно-ужиткового мистецтва» (система тестових завдань для учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», методичні рекомендації щодо тестування учнів старших класів на уроках технологій)
- Перелік графічного матеріалу «Основні вимоги до розроблення тестових завдань у навчальному процесі», «Характеристика типів тестових завдань», «Критерії відбору тестових завдань для практичного застосування», «Успішність виконання тестових завдань залежно від типу та часу виконання».

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Антиплагіат</i>	<i>Іван ГЕРНІЧЕНКО</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Оксана ПЯСТУК</i>		

7. Дата видачі завдання 04.09.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

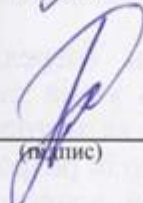
№ з/п	Назва етапів (розділів) кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>Вступ</i>	<i>18.11.2024</i>	виконано
2	<i>1 розділ</i>	<i>20.11.2024</i>	виконано
3	<i>2 розділ</i>	<i>30.11.2024</i>	виконано
4	<i>Висновки, перелік посилань</i>	<i>01.12.2024</i>	виконано
5	<i>Попередній захист</i>	<i>02.12-04.12.2024</i>	виконано
6	<i>Перевірка на плагіат</i>	<i>05.12-10.12.2024</i>	виконано
7	<i>Нормоконтроль</i>	<i>11.12-15.12.2024</i>	виконано
8	<i>Рецензування</i>	<i>17.12-21.12.2024</i>	виконано
9	<i>Захист</i>	<i>26-27.12.2024</i>	виконано

Студент

(підпис)

Владислав СУЧОК

Керівник роботи

(підпис)

Ігор АНДРОЩУК

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена проблемі тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва».

У першому розділі роботи проведено аналіз та систематизацію наукових підходів до поняття «тестування», схарактеризовано види тестових завдань та вимоги до них; описано досвід тестування вчителями технологій.

Другий розділ роботи присвячено висвітленню розробленої системи тестових завдань для учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», опису результатів її апробації та обґрунтуванню методичних рекомендацій щодо її використання.

Кваліфікаційна робота виконана здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика» кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету під керівництвом д-р. пед. наук, професора Ігоря АНДРОЩУКА.

Кваліфікаційна робота складає 80 сторінок основного тексту, які включають такі розділи: вступ, розділ 1 «Тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій як педагогічна проблема», розділ 2 «Методичні аспекти тестування учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва, висновки, 5 таблиць та 40 літературних джерел.

Ключові слова: тестування, тестове завдання, методика тестування, учні старших класів, заклади загальної середньої освіти, технології.

12 грудня 2024 р.

Владислав СУЧОК

ЗМІСТ

С. ВСТУП.....	Error! Bookmark not defined.
1 ТЕСТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	7
1.1 Тестування як метод контролю навчальних досягнень учнів.....	8
1.2 Види тестових завдань та вимоги до їх розроблення	18
1.3 Досвід використання тестування на уроках технологій.....	28
2 МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТЕСТУВАННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ З НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ «ТЕХНІКИ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА»	35
ужиткового мистецтва».....	35
2.2 Методичні рекомендації щодо тестування учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва».....	67
ВИСНОВКИ	84
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ.....	85
2.1 Система тестових завдань для учнів старших класів на уроках технологій технологій з навчального модуля «Техніки декоративно- ДОДАТОК А Тести з навчального модуля «Техніки декоративно- ужиткового мистецтва».....	92

ВСТУП

Тема тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій набуває особливого значення в сучасній педагогіці. Удосконалення методів оцінювання знань і вмінь учнів є важливим завданням, яке дозволяє забезпечити якість освіти, відповідність сучасним вимогам і адаптацію до потреб суспільства. Особливу актуальність ця проблема має у контексті навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», де поєднуються теоретичні знання та практичні навички.

Проблема оцінювання навчальних досягнень є однією з ключових у педагогічній теорії та практиці. Застосування тестування як методу оцінювання дозволяє забезпечити об'єктивність, точність та системність аналізу успішності учнів. Тестування також сприяє виявленню прогалин у знаннях та індивідуальних особливостей учнів, що відкриває можливості для подальшої корекції та вдосконалення навчального процесу. Однак ефективне використання тестування потребує ґрунтовної розробки завдань, які відповідають навчальним цілям і рівню підготовки учнів.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю удосконалення сучасних методів оцінювання навчальних досягнень у контексті компетентнісного підходу. Тестування дозволяє не лише перевіряти рівень засвоєння знань, а й стимулювати розвиток самостійності, критичного мислення та творчих здібностей учнів. Робота має на меті також сприяти підвищенню якості викладання модулів декоративно-ужиткового мистецтва через використання новітніх педагогічних технологій.

Таким чином, темою кваліфікаційної роботи обрано «Тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва».

Об'єктом дослідження є процес тестування навчальних досягнень учнів старших класів.

Предметом дослідження є система тестових завдань для учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» та методичні рекомендації щодо її використання.

Метою роботи є розробка та апробація системи тестових завдань для оцінювання навчальних досягнень учнів старших класів у рамках навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», обґрунтування методичних рекомендацій щодо її використання.

Для досягнення цієї мети поставлені такі завдання:

- 1) визначити основні теоретичні засади тестування як методу контролю навчальних досягнень учнів;
- 2) схарактеризувати основні підходи до видів тестових завдань і вимоги до їх розроблення;
- 3) проаналізувати досвід використання тестування на уроках технологій;
- 4) розробити систему тестових завдань для навчального модуля «техніки декоративно-ужиткового мистецтва» та апробувати його ефективність;
- 5) обґрунтувати методичні рекомендації для організації та проведення тестування.

Під час написання кваліфікаційної роботи було використано такі методи: аналіз наукових джерел та досвіду роботи вчителів технологій; узагальнення та систематизація основних підходів до визначення видів тестових завдань та формулювання висновків.

**1 ТЕСТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ
НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА**

1.1 Тестування як метод контролю навчальних досягнень учнів

Тестування є одним із найпоширеніших методів оцінювання навчальних досягнень учнів, яке отримало визнання завдяки своїй об'єктивності та універсальності. Використання тестів дозволяє не лише вимірювати рівень засвоєння знань, а й аналізувати ефективність навчального процесу в цілому. У сучасній педагогіці тестування розглядається як інструмент, що поєднує науковий підхід до оцінювання результатів навчання з можливістю оперативного отримання даних про успішність учнів. Це зумовлює актуальність дослідження тестування в контексті формування ефективних методів контролю знань [1].

Сутність тестування як педагогічного явища полягає у стандартизації процедури оцінювання. Створення та впровадження тестів базується на принципах точності, надійності та валідності. Ці принципи забезпечують можливість отримання достовірних даних про знання та вміння учнів, що сприяє не лише визначенню рівня їх навчальних досягнень, а й виявленню слабких місць у їх підготовці. Разом із цим, тестування дає змогу педагогам об'єктивно оцінити якість навчального процесу та, за потреби, скорегувати навчальні програми.

Визначення поняття тестування у педагогіці є ключовим для розуміння його ролі у навчальному процесі. Згідно з думкою багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, тестування – це метод контролю, що базується на систематичному використанні стандартизованих завдань, які мають чіткі критерії оцінювання. Тести можуть охоплювати як перевірку теоретичних знань, так і практичних навичок, залежно від специфіки предмету чи навчального модуля. Основною відмінністю тестування від інших методів є його здатність мінімізувати суб'єктивність викладача, адже чіткі правила

оцінювання та стандартизованість формату знижують ризик упередженого ставлення.

У контексті педагогіки тестування є багатофункціональним інструментом, який відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності навчального процесу. Його функції охоплюють широкий спектр завдань, що дозволяють не лише оцінити навчальні досягнення учнів, але й забезпечити зворотний зв'язок між учнем і викладачем, а також адаптувати процес навчання до потреб конкретної аудиторії.

По-перше, тестування як інструмент діагностики дозволяє отримати об'єктивну інформацію про початковий рівень підготовки учнів. Це особливо важливо на початкових етапах навчального процесу, перед вивченням нової теми або модуля. Завдяки тестуванню викладач може визначити, наскільки учні володіють базовими знаннями, необхідними для успішного засвоєння нового матеріалу. Наприклад, у контексті модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» діагностичне тестування може включати завдання на розпізнавання основних технік, розуміння базових термінів і понять. Отримані результати дозволяють викладачу планувати подальший навчальний процес з урахуванням рівня підготовки кожного учня, що є важливим кроком до персоналізації навчання.

По-друге, тестування виконує функцію моніторингу, що забезпечує регулярне відстеження динаміки навчальних досягнень учнів. У процесі навчання учні засвоюють великий обсяг інформації, і важливо контролювати, як ефективно вони опановують новий матеріал. Моніторингове тестування може проводитися на різних етапах навчального процесу: після вивчення певної теми, перед переходом до наступного блоку знань або в середині навчального періоду. Завдання цього виду тестування зазвичай спрямовані на перевірку розуміння ключових концепцій, здатності застосовувати знання на практиці та інтегрувати їх у більш широкий контекст. Наприклад, у рамках теми «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» моніторингове тестування

може включати завдання на вибір оптимальних матеріалів для конкретної техніки або аналіз декоративних елементів у готових виробах.

По-третє, тестування виступає засобом підсумкового контролю, який дозволяє оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу після завершення певного етапу навчання. Підсумкове тестування часто має структуровану форму та включає завдання різних типів і рівнів складності. Це дає змогу не лише перевірити теоретичні знання учнів, але й оцінити їхні практичні навички та здатність до творчого підходу у вирішенні завдань. Наприклад, підсумкове тестування може включати завдання на створення ескізу декоративного виробу, розробку плану його виготовлення та вибір відповідних технік і матеріалів. Результати підсумкового тестування дозволяють викладачу визначити, наскільки ефективними були використані методи навчання, і зробити висновки щодо подальшої корекції навчального процесу.

Усі ці функції тестування роблять його незамінним інструментом у системі освіти, особливо в умовах масового навчання, де забезпечити індивідуальний підхід до кожного учня є складним завданням. Завдяки тестуванню викладач має можливість отримувати швидкий і об'єктивний зворотний зв'язок, який дозволяє не лише оцінити навчальні досягнення, але й виявити прогалини у знаннях, коригувати навчальну програму та адаптувати її до потреб аудиторії. Тестування також сприяє формуванню в учнів навичок самооцінки, оскільки результати тестів дозволяють їм зрозуміти, які аспекти потребують додаткової уваги, а також підвищити мотивацію до навчання завдяки чітким цілям і критеріям оцінювання. У комплексі ці функції перетворюють тестування на потужний інструмент, який сприяє не лише оцінюванню знань, але й загальному розвитку учнів.

Однак тестування як метод контролю має не лише переваги, а й певні обмеження. Одним із основних викликів є необхідність створення якісних тестових завдань, які б відповідали навчальним цілям і враховували індивідуальні особливості учнів. Крім того, слід зазначити, що результати

тестування не завжди точно відображають рівень знань, оскільки на них можуть впливати такі фактори, як психологічний стан учнів під час тестування, рівень їхньої мотивації або навіть умови проведення тесту. У зв'язку з цим важливим завданням педагогів є не лише розробка тестів, а й забезпечення сприятливих умов для їх проведення.

Роль тестування в системі контролю навчальних досягнень є однією з ключових тем для педагогічної науки та практики. Контроль навчальних досягнень учнів, як невід'ємна складова освітнього процесу, спрямований на оцінювання результатів навчання, виявлення успішності засвоєння матеріалу та ефективності застосованих методів викладання. Тестування, як специфічна форма контролю, займає в цьому процесі особливе місце, оскільки воно здатне забезпечити комплексний підхід до оцінювання знань, умінь і навичок учнів.

Тестування, на відміну від таких методів, як усне опитування або виконання практичних завдань, має низку переваг, що роблять його особливо ефективним інструментом у сучасному освітньому процесі. Його головна особливість полягає у здатності швидко отримувати об'єктивні та кількісні результати, що є критично важливим в умовах масового навчання. У класах із великою кількістю учнів викладач часто стикається з обмеженнями часу, які не дозволяють детально оцінити рівень підготовки кожного учня за допомогою традиційних методів. У таких ситуаціях тестування стає незамінним засобом контролю, що дозволяє ефективно оцінювати навчальні досягнення всієї групи [2, с. 56].

Завдяки структурованості тестових завдань викладач може отримувати об'єктивні дані про засвоєння матеріалу, не витрачаючи значного часу на обробку відповідей. Наприклад, використання закритих тестових завдань із варіантами відповідей дозволяє автоматизувати перевірку результатів, особливо якщо застосовуються цифрові платформи, такі як Google Forms або Moodle. Це значно зменшує адміністративне навантаження на викладача, даючи йому можливість зосередитися на аналізі отриманих результатів і плануванні наступних етапів навчання.

Тестування також дозволяє систематично відстежувати рівень засвоєння знань у групі учнів. Регулярне використання тестів дає змогу викладачу побачити динаміку змін у навчальних досягненнях кожного учня та групи загалом. Наприклад, проведення тестів після вивчення кожної теми дозволяє оцінити, наскільки успішно учні засвоїли ключові поняття та навички. Якщо результати свідчать про низький рівень засвоєння певної теми, викладач може своєчасно внести корективи у викладання, наприклад, провести додаткові заняття, надати учням додаткові матеріали для самостійного опрацювання або змінити методику викладання, адаптуючи її до потреб класу.

Тестування також сприяє персоналізації навчального процесу. Викладач може використовувати результати тестів для виявлення індивідуальних потреб учнів і розробки відповідних освітніх траєкторій. Наприклад, учні, які показують високі результати, можуть отримувати складніші завдання для розвитку їхнього потенціалу, тоді як учням із нижчими результатами можуть бути запропоновані додаткові вправи для закріплення базових знань. Такий підхід не лише підвищує ефективність навчання, але й сприяє формуванню у учнів відчуття успішності, що є важливим для їхньої мотивації.

Ще однією важливою перевагою тестування є можливість його використання для аналізу ефективності навчальної програми. Якщо більшість учнів демонструє низькі результати у певному типі завдань або на конкретній темі, це може свідчити про недоліки у методиці викладання або навчальних матеріалах. Таким чином, тестування дає змогу викладачу не лише оцінювати учнів, але й критично аналізувати власну роботу, шукаючи шляхи для її вдосконалення.

Тестування також допомагає викладачу ефективно керувати часом. У ситуаціях, коли необхідно швидко оцінити рівень знань групи учнів, тестування є найбільш раціональним вибором. Наприклад, проведення тесту на початку заняття дозволяє визначити, чи зрозуміли учні попередній матеріал, і на основі цього планувати подальший урок. Аналогічно, тестування

в кінці заняття допомагає перевірити, наскільки учні засвоїли нову інформацію, і підготувати їх до наступної теми.

Тестування також забезпечує учнів зворотним зв'язком про їхній прогрес. Отримані бали та роз'яснення правильних відповідей допомагають учням зрозуміти свої сильні та слабкі сторони, що сприяє розвитку навичок самооцінки й формуванню відповідального ставлення до навчання. Це особливо важливо в сучасному світі, де від учнів очікується не лише засвоєння знань, але й здатність самостійно планувати свій навчальний процес і працювати над вдосконаленням своїх навичок.

Крім того, тестування має унікальну здатність структурувати процес оцінювання. Використання стандартизованих тестів із чітко визначеними критеріями дозволяє не лише зменшити суб'єктивність оцінювання, але й зробити його прозорішим для учнів. Вони заздалегідь знають, які саме знання та навички будуть перевірені, що сприяє їхній підготовці до оцінювання. Це допомагає створити атмосферу довіри між викладачем і учнями, оскільки результати тестування є результатом роботи кожного учня, а не суб'єктивного враження педагога.

Тестування як інструмент оцінювання навчальних досягнень учнів виконує не лише діагностичну чи контрольну функцію, але й має значний вплив на їхню мотивацію до навчання. Учні, розуміючи, що їхні знання та вміння будуть перевірені за допомогою тестів, більш відповідально підходять до засвоєння матеріалу, прагнуть краще підготуватися та уникнути помилок. Ця свідомість сприяє формуванню у школярів відповідального ставлення до навчання, розвитку навичок самоконтролю та планування власної роботи. Крім того, регулярне тестування дозволяє учням бачити свої успіхи, що стимулює їх до подальшого саморозвитку.

Проте мотиваційна функція тестування має дві сторони. З одного боку, тести спонукають учнів до більш старанного вивчення матеріалу, а з іншого – можуть викликати у них стрес, особливо якщо тестування проводиться надто часто або завдання виявляються надмірно складними. У таких випадках

тестування може спричиняти у школярів почуття тривоги та невпевненості у власних силах, що негативно впливає на їхнє ставлення до навчання. Наприклад, якщо учень регулярно отримує низькі бали через складність тестів, це може знизити його мотивацію, оскільки успіх здаватиметься недосяжним.

Тому важливо забезпечити баланс між частотою проведення тестування та складністю завдань. Занадто часті тести можуть створити у школярів відчуття постійного контролю, що у свою чергу призводить до виснаження та втрати інтересу до навчального процесу. Викладач має враховувати, що тестування не повинно перетворюватися на рутину. Кожен тест має бути значущим і спрямованим на досягнення конкретних цілей: перевірку знань, оцінювання прогресу або виявлення прогалин у навчанні.

Складність тестів також є важливим аспектом. Завдання повинні відповідати рівню підготовки учнів і поступово ускладнюватися, щоб стимулювати їхній розвиток, але не викликати у них почуття безпорадності. Наприклад, тест може починатися з більш простих запитань, які допомагають учням відчувати впевненість, а потім переходити до складніших завдань, що вимагають глибшого розуміння матеріалу. Такий підхід не лише знижує рівень тривоги, але й формує у школярів відчуття прогресу та досягнення.

Особливу увагу слід приділити емоційному стану учнів під час тестування. Викладач має пояснити, що тести є інструментом для виявлення сильних і слабких сторін, а не засобом покарання за помилки. Крім того, варто створювати доброзичливу атмосферу, яка допоможе учням зосередитися на завданнях, а не на страху перед можливими невдачами. Для цього можна використовувати мотиваційні бесіди, які сприяють формуванню позитивного ставлення до тестування.

Ще одним важливим аспектом є прозорість критеріїв оцінювання. Учні повинні чітко розуміти, за що нараховуються бали, які завдання є обов'язковими, а які – додатковими, і що саме оцінюється у кожному завданні. Така прозорість дозволяє зменшити невизначеність і тривожність, які можуть

виникати через нерозуміння умов тесту. Наприклад, якщо учень знає, що відкриті завдання оцінюються за чіткими критеріями, такими як логічність, аргументованість і грамотність викладу, він зможе краще підготуватися і виконати завдання впевненіше.

Тестування також може стати інструментом позитивної мотивації, якщо результати використовуються для заохочення учнів. Наприклад, викладач може нагороджувати учнів за високі результати або за прогрес порівняно з попередніми тестами. Це створює відчуття досягнення і сприяє формуванню у школярів упевненості у власних силах. Також важливо забезпечити підтримку учням, які мають труднощі з виконанням тестів. Їм можна запропонувати додаткові заняття або матеріали, які допоможуть їм подолати прогалини у знаннях.

У системі контролю навчальних досягнень тестування виконує також діагностичну функцію. З його допомогою можна не лише оцінити знання учнів на конкретний момент, але й виявити сильні та слабкі сторони в їхньому навчанні. Наприклад, якщо результати тестування показують, що більшість учнів не засвоїли певну тему, це може свідчити про необхідність змін у методиці викладання або у змісті навчальних матеріалів. Діагностика, яку надає тестування, є цінним інструментом для викладача, оскільки вона дозволяє зробити освітній процес більш адаптивним і ефективним.

Однією з важливих ролей тестування є підтримка розвитку самооцінювання учнів. Виконуючи тестові завдання, учні не лише отримують зворотний зв'язок про рівень своїх знань, але й мають змогу порівняти свої результати з результатами інших. Це сприяє формуванню в них об'єктивного уявлення про власні сильні та слабкі сторони, а також стимулює до самовдосконалення.

Водночас варто враховувати, що роль тестування в системі контролю навчальних досягнень залежить від якості його організації та реалізації. Непродумані тести, які не враховують навчальні цілі або індивідуальні особливості учнів, можуть не лише знизити ефективність оцінювання, але й

викликати у школярів відчуття несправедливості. Тому розробка тестів повинна здійснюватися з урахуванням педагогічних принципів, таких як послідовність, відповідність змісту тестів програмним вимогам і чіткість формулювань завдань.

Переваги та недоліки тестування як методу оцінювання є важливою темою для глибокого осмислення в сучасній педагогічній практиці. З одного боку, тестування вважається універсальним і об'єктивним інструментом, який забезпечує швидку перевірку знань учнів, а з іншого – воно має певні обмеження, які можуть впливати на якість оцінювання та його результати. Аналіз переваг і недоліків цього методу є ключовим для його ефективного використання в системі освіти.

Однією з найсуттєвіших переваг тестування є його об'єктивність. На відміну від інших методів оцінювання, таких як усне опитування чи контрольні роботи, тестування мінімізує вплив суб'єктивного фактору з боку викладача. Стандартизовані завдання та чіткі критерії оцінювання дозволяють забезпечити рівні умови для всіх учнів, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей або стосунків із педагогом. Це особливо важливо в контексті масового навчання, де необхідно оцінювати успішність великої кількості учнів за короткий проміжок часу.

Ще однією важливою перевагою тестування є його універсальність. Цей метод можна застосовувати для перевірки знань у різних дисциплінах, незалежно від їхньої специфіки. Наприклад, тести можуть бути розроблені як для точних наук, таких як математика чи фізика, так і для гуманітарних предметів, включаючи історію чи літературу. Крім того, тестування дозволяє одночасно перевіряти як теоретичні знання, так і практичні навички, що робить його надзвичайно гнучким інструментом для оцінювання навчальних досягнень.

Оперативність також належить до важливих переваг тестування. За короткий час педагог може отримати вичерпну інформацію про рівень знань і

вмінь учнів, що дозволяє швидко вносити корективи у навчальний процес. Це особливо актуально в умовах швидкозмінного освітнього середовища, де від викладача вимагається оперативно реагувати на потреби учнів. Тести, створені у цифровому форматі, додатково підвищують швидкість перевірки, оскільки результати можуть бути автоматично оброблені спеціальними програмами.

Водночас тестування має і суттєві недоліки, які обмежують його ефективність як методу оцінювання. Одним із таких недоліків є ризик поверхневості. Оскільки тести здебільшого фокусуються на перевірці фактологічних знань, вони не завжди здатні оцінити глибину розуміння матеріалу або творчий підхід учня до вирішення завдань. Наприклад, завдання з вибором правильної відповіді часто зводяться до механічного запам'ятовування інформації, що не сприяє розвитку критичного мислення чи аналітичних здібностей.

Іншим важливим обмеженням є вплив зовнішніх факторів на результати тестування. Наприклад, емоційний стан учня, рівень його стресу чи втоми можуть суттєво вплинути на те, як він виконає тестові завдання. Це ставить під сумнів об'єктивність результатів, адже вони можуть не відображати реальний рівень знань і вмінь учня. Для зменшення впливу таких факторів важливо створювати комфортні умови для проведення тестування, забезпечуючи підтримку та мотивацію учнів.

Серед інших недоліків варто згадати трудомісткість процесу розроблення якісних тестів. Педагогам необхідно витратити багато часу на створення завдань, які б відповідали навчальним цілям, були зрозумілими для учнів і водночас дозволяли перевіряти знання на різних рівнях. Наприклад, створення валідного та надійного тесту з кількох десятків запитань може зайняти значний час і потребує залучення фахівців із тестології.

Ще однією проблемою є можливість формалізації оцінювання. Тести, які ґрунтуються на стандартизованих відповідях, можуть створювати уявлення про те, що навчання зводиться лише до запам'ятовування фактів і правильних відповідей. Це може негативно впливати на мотивацію учнів і викликати

втрату інтересу до навчання. Тому важливо доповнювати тестування іншими методами оцінювання, такими як проєктна діяльність чи практичні завдання, які сприяють розвитку творчих і практичних навичок.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що тестування є потужним і багатофункціональним інструментом, який має свої переваги та недоліки. Воно забезпечує об'єктивність, універсальність і оперативність оцінювання, але разом із цим може бути поверхневим і формалізованим, якщо використовувати його некритично. Для досягнення максимальної ефективності тестування як методу оцінювання необхідно враховувати його обмеження та доповнювати іншими підходами, які забезпечують всебічний розвиток учнів.

1.2 Види тестових завдань та вимоги до їх розроблення

Тестові завдання є основою тестування як методу оцінювання навчальних досягнень учнів. Їхня ефективність залежить від правильної класифікації, чіткого формулювання та відповідності навчальним цілям. Вибір виду тестового завдання визначає не лише рівень складності тесту, але й тип знань і навичок, які оцінюються. Правильно розроблені тестові завдання дозволяють педагогам отримати достовірні результати, що характеризують реальний рівень підготовки учнів, а також сприяють розвитку критичного мислення і творчих здібностей. У цьому контексті класифікація тестових завдань і вимоги до їхньої розробки є важливими аспектами педагогічної діяльності.

Класифікація тестових завдань базується на їхній структурі, характері відповіді та методі оцінювання. Найбільш поширеними є три основні типи завдань: відкриті, закриті та комбіновані. Кожен із цих видів має свої переваги й обмеження, які слід враховувати під час їх розробки та використання.

Відкриті тестові завдання є одним із найскладніших, але водночас найефективніших інструментів оцінювання в освітньому процесі. Їхня головна особливість полягає у тому, що вони вимагають від учнів самостійного формулювання відповіді, що дозволяє оцінювати не лише запам'ятовування фактів, але й глибше розуміння теми, здатність аналізувати, синтезувати інформацію та застосовувати її у нових умовах. У таких завданнях учні отримують можливість продемонструвати свої індивідуальні підходи до вирішення завдань, що сприяє розвитку критичного мислення та творчості.

Однією з головних переваг відкритих завдань є їхній потенціал для виявлення рівня розуміння учнями складних концепцій. Наприклад, завдання, що передбачають пояснення причинно-наслідкових зв'язків або аналіз конкретної ситуації, дозволяють виявити, чи здатний учень бачити зв'язки між різними явищами, чи вміє він робити висновки та прогнозувати наслідки. У контексті модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» такі завдання можуть включати, наприклад, опис процесу створення виробу з поясненням вибору матеріалів і техніки або пропозицію новаторських ідей для удосконалення традиційних методів.

Ще однією важливою перевагою є здатність відкритих завдань оцінювати креативність учнів. На відміну від закритих тестів, які обмежують учнів вибором із фіксованих варіантів відповідей, відкриті завдання надають простір для самовираження. Наприклад, завдання створити ескіз декоративного виробу або розробити власний проєкт на основі заданих умов стимулюють учнів мислити нестандартно, шукати нові рішення і пропонувати оригінальні ідеї. Такі завдання сприяють формуванню в учнів не лише технічних знань і навичок, але й здатності знаходити інноваційні підходи до вирішення поставлених завдань [3, с. 40].

Проте відкриті завдання мають і свої недоліки, одним із яких є складність і суб'єктивність їх оцінювання. Відповіді учнів можуть бути багатозначними, і їхня оцінка часто залежить від інтерпретації викладача. Наприклад, у завданні на розробку проєкту викладач може по-різному оцінити

креативність, логічність або точність виконання залежно від своїх уявлень про критерії якості. Це створює ризик виникнення необ'єктивності у процесі оцінювання. Для зменшення цього ризику необхідно чітко визначати критерії оцінювання та доводити їх до відома учнів ще до початку тестування. Наприклад, критерії можуть включати такі аспекти, як відповідність завданням, логічність викладу, аргументованість і оригінальність ідеї.

Ще однією проблемою є складність перевірки таких завдань, особливо у великих групах. Перевірка відкритих відповідей вимагає більше часу, оскільки викладач повинен ретельно проаналізувати кожную відповідь, порівняти її з критеріями та зробити висновки. У цьому контексті особливо важливою є автоматизація процесу оцінювання за допомогою цифрових платформ, які можуть частково спростувати цей процес. Наприклад, платформи на зразок Moodle дозволяють викладачам створювати завдання, де учні вводять текстові відповіді, а система автоматично зберігає їх для подальшої перевірки.

Відкриті завдання також вимагають від учнів більшої зосередженості та навичок управління часом. Для виконання таких завдань необхідно не лише знати матеріал, але й вміти логічно формулювати свої думки, правильно розподіляти час між різними етапами виконання завдання та дотримуватися структурності відповіді. Наприклад, у завданні на написання розгорнутої відповіді учень повинен спочатку визначити основну тезу, потім обґрунтувати її доказами та навести приклади, і лише після цього зробити висновок. Це сприяє формуванню в учнів навичок аналітичного мислення та академічного письма.

Незважаючи на певні труднощі у створенні, виконанні та оцінюванні, відкриті тестові завдання залишаються важливим інструментом у сучасній педагогіці. Вони дозволяють не лише перевіряти знання, але й сприяють розвитку учнів як самостійних і креативних особистостей, здатних аналізувати, синтезувати інформацію та застосовувати її у різних життєвих ситуаціях. Це робить відкриті завдання незамінними в освітньому процесі,

спрямованому на формування комплексних компетенцій, необхідних для успіху у сучасному світі.

Закриті тестові завдання є одним із найбільш поширених видів оцінювання в сучасній освітній практиці. Їхня головна особливість полягає у тому, що учень має вибрати правильну відповідь із запропонованих варіантів, що забезпечує стандартизованість та простоту перевірки. Ці завдання широко використовуються у тестах різного рівня – від шкільних контрольних робіт до міжнародних стандартизованих іспитів. Їхня популярність обумовлена кількома значними перевагами, які роблять їх незамінним інструментом у системі оцінювання знань.

Однією з ключових переваг закритих тестових завдань є можливість швидкої і точної перевірки результатів. Завдяки стандартизованій формі відповідей викладач або автоматизована система легко визначає правильність чи неправильність відповіді. Це особливо актуально у великих групах учнів, де інші методи оцінювання, такі як відкриті завдання або усне опитування, можуть бути дуже трудомісткими. Наприклад, використання закритих завдань у форматі цифрових тестів на платформах на кшталт Google Forms або Moodle дозволяє автоматично підраховувати бали та генерувати звіти про успішність учнів, економлячи час викладача та знижуючи ризик людських помилок під час перевірки.

Закриті завдання також забезпечують об'єктивність оцінювання, оскільки у них зазвичай є лише один правильний варіант відповіді. Це зменшує вплив суб'єктивних факторів, таких як особисті упередження викладача, які можуть виникати під час перевірки відкритих завдань. Наприклад, у завданні на вибір правильної відповіді щодо визначення техніки декоративно-ужиткового мистецтва учень має лише одну можливість вибору, що унеможливорює різні трактування відповіді.

Ще однією важливою перевагою є зручність адаптації закритих завдань для різних рівнів складності. Викладач може створювати завдання, які

варіюються за ступенем складності, наприклад, від базових запитань на запам'ятовування фактів до завдань, які вимагають аналізу або співвіднесення інформації. Наприклад, завдання на встановлення відповідності можуть включати складніші поняття або комбінації, що змушують учнів мислити більш критично. Крім того, завдання з множинним вибором можуть передбачати кілька правильних варіантів, що підвищує рівень складності і дозволяє перевіряти не лише фактологічні знання, але й розуміння взаємозв'язків між ними.

Попри значні переваги, закриті тестові завдання мають певні обмеження, які слід враховувати під час їх розробки та використання. Одним із головних недоліків є те, що вони здебільшого перевіряють поверхневі знання учнів, зокрема запам'ятовування фактів чи термінів. Такі завдання менш ефективні для оцінювання здатності учнів до аналітичного мислення або творчого підходу до вирішення проблем. Наприклад, питання на вибір правильної відповіді про властивості матеріалів для декоративно-ужиткового мистецтва перевіряє знання учнів, але не дає змоги побачити, як вони застосовують ці знання у реальних умовах, таких як створення виробів.

Іншою проблемою є ризик випадкового вгадування правильної відповіді, що може знизити достовірність результатів тестування. Наприклад, у завданнях із чотирма варіантами відповіді ймовірність випадкового вгадування становить 25%, що може створити враження, ніби учень має певний рівень знань, хоча насправді це не так. Щоб мінімізувати цей ризик, викладачі можуть збільшувати кількість варіантів відповіді або включати до завдань відволікаючі варіанти, які виглядають правдоподібно, але є неправильними. Це змушує учнів уважніше аналізувати запитання і знижує ймовірність випадкового вгадування.

Закриті завдання також обмежують можливість учнів висловлювати власні ідеї чи аргументувати свій вибір. Вони вимагають чіткого вибору серед запропонованих варіантів, що може бути недостатнім для оцінювання складних компетенцій, таких як критичне мислення або здатність до

розв'язання проблем. Наприклад, якщо учень знає кілька варіантів використання певного матеріалу в декоративно-ужитковому мистецтві, але жоден із запропонованих варіантів не відповідає його знанням, він не має змоги висловити свою думку.

Попри ці обмеження, закриті тестові завдання залишаються важливим і ефективним інструментом оцінювання, особливо в умовах масового навчання, де необхідно швидко і точно оцінювати знання великої кількості учнів. Їхня ефективність значною мірою залежить від якісної розробки, яка враховує рівень підготовки учнів, зміст навчального матеріалу та цілі оцінювання. Використання закритих завдань у поєднанні з іншими типами тестів, такими як відкриті чи практичні завдання, дозволяє забезпечити комплексний підхід до оцінювання, який враховує як фактологічні знання, так і навички аналітичного мислення та творчості.

Комбіновані тестові завдання поєднують елементи відкритих і закритих завдань. Вони можуть включати запитання з вибором відповіді, які супроводжуються обґрунтуванням або поясненням вибору. Наприклад, учень може не лише вибрати правильний варіант, але й обґрунтувати його, що дозволяє оцінити як фактологічні знання, так і логічне мислення. Такі завдання забезпечують баланс між стандартизованістю та можливістю виявлення індивідуальних підходів до вирішення проблеми. Водночас розробка комбінованих завдань є досить складною і потребує значного часу, а їх оцінювання може вимагати додаткових зусиль з боку викладача.

Усі три види тестових завдань мають свої сфери застосування залежно від мети оцінювання та специфіки навчального предмета. Наприклад, відкриті завдання доцільно використовувати для оцінювання творчих дисциплін, таких як мистецтво чи література, тоді як закриті завдання краще підходять для перевірки знань із точних наук. Комбіновані завдання є універсальними і можуть бути використані в будь-якому контексті, якщо необхідно поєднати переваги обох підходів.

Класифікація тестових завдань є важливим етапом у процесі їхньої розробки. Вибір відповідного виду завдання залежить від багатьох чинників, зокрема від вікових особливостей учнів, навчальних цілей і доступних ресурсів. Аналізуючи переваги й обмеження кожного типу, можна зробити висновок, що ефективність тестування значною мірою залежить від того, наскільки вдало підібрані тестові завдання та наскільки вони відповідають цілям оцінювання. У цьому контексті класифікація тестів виступає не лише інструментом для їх систематизації, але й засобом для підвищення якості освітнього процесу в цілому.

Основні принципи та критерії складання якісних тестів є фундаментальним аспектом створення ефективного інструменту оцінювання знань учнів. Тести, розроблені без дотримання цих принципів, можуть втратити свою об'єктивність, надійність і корисність у процесі навчання. Саме тому розуміння основ цих принципів є не лише необхідним, але й критично важливим для педагогів, які прагнуть забезпечити якісне оцінювання.

Перш за все, один із ключових принципів складання якісних тестів – це їхня відповідність навчальним цілям. Кожне завдання тесту повинно бути спрямоване на перевірку конкретного знання або навички, які передбачені навчальною програмою. Наприклад, у тестах з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» завдання мають охоплювати як теоретичні аспекти, такі як знання про матеріали та інструменти, так і практичні навички їхнього використання. Така відповідність забезпечує цілісність тесту та дозволяє оцінити ті компетентності, які є дійсно важливими для учнів.

Ще одним важливим принципом є валідність тесту, тобто його здатність оцінювати саме ті знання чи вміння, які планується перевірити. Наприклад, якщо завдання тесту формулюються складною мовою, це може поставити учнів у нерівні умови, особливо якщо оцінюється не рівень володіння мовою, а знання іншого предмету. У таких випадках результати тестування можуть не

відображати реальний рівень знань, а радше демонструвати труднощі, пов'язані із розумінням формулювань. Тому тестові завдання мають бути чіткими, зрозумілими і не містити двозначностей.

На додачу до валідності, важливим критерієм якісного тесту є його надійність. Цей принцип означає, що результати тесту повинні бути стабільними та повторюваними за однакових умов. Наприклад, якщо два учні з однаковим рівнем знань отримують різні оцінки за один і той самий тест, це свідчить про низьку надійність такого інструменту. Для підвищення надійності тесту слід уникати завдань із суб'єктивними формулюваннями або таких, які можуть бути неоднозначно інтерпретовані. Використання чітких критеріїв оцінювання, особливо для відкритих завдань, також сприяє підвищенню надійності тестів.

Ще один принцип, який необхідно враховувати, – це принцип доступності. Завдання тесту повинні відповідати рівню підготовки учнів і бути зрозумілими для них. Наприклад, якщо в тесті містяться запитання, які передбачають знання матеріалу, не включеного до програми, це може демотивувати учнів і створити відчуття несправедливості. Водночас завдання не повинні бути надто простими, оскільки це знижує їхню діагностичну цінність. Таким чином, баланс між складністю та доступністю є одним із основних завдань педагога при розробці тестових завдань.

Принцип варіативності також має велике значення у складанні тестів. Завдання повинні охоплювати різні рівні складності та перевіряти різноманітні аспекти знань учнів. Наприклад, у тесті можуть бути як прості завдання на запам'ятовування фактів, так і складніші завдання, які вимагають аналізу, синтезу або застосування знань на практиці. Такий підхід дозволяє отримати повніше уявлення про рівень підготовки учнів і сприяє розвитку їхнього мислення.

Не менш важливим критерієм є зручність і практичність тесту. Завдання мають бути структурованими таким чином, щоб їх було легко виконувати в

межах визначеного часу. Наприклад, завдання, які вимагають надто довгого обмірковування або виконання, можуть бути непридатними для тестів, розрахованих на обмежений час. Крім того, формат тесту повинен бути зручним як для учнів, так і для викладачів, які будуть його перевіряти. Використання цифрових платформ для проведення тестування може значно спростити цей процес, особливо якщо мова йде про закриті завдання з автоматичним оцінюванням.

Валідність та надійність тестових завдань є двома ключовими характеристиками, які визначають якість будь-якого тестового інструменту. Ці поняття нерозривно пов'язані між собою, але кожне з них має свої унікальні особливості, що впливають на ефективність тестування як методу оцінювання навчальних досягнень учнів. Глибоке розуміння валідності та надійності, а також принципів їх забезпечення, є критично важливим для педагогів, які прагнуть створити тести, здатні надавати об'єктивну і точну інформацію про рівень знань та вмінь учнів.

Валідність тесту означає, наскільки добре він вимірює саме ті знання або вміння, які він призначений перевіряти. Іншими словами, це відповідність між завданнями тесту та навчальними цілями. Якщо завдання тесту не відповідають змісту навчальної програми, результати тестування не будуть мати значущого зв'язку з реальними навчальними досягненнями учнів. Наприклад, якщо у тесті з декоративно-ужиткового мистецтва будуть завдання з математики або інших несуміжних дисциплін, це викривлятиме результати оцінювання. Валідність можна оцінити через аналіз відповідності змісту тесту програмним вимогам, а також через зіставлення результатів тестування з іншими методами оцінювання.

Одним із видів валідності є змістова валідність, яка передбачає, що кожне завдання тесту повинно бути обґрунтованим і безпосередньо пов'язаним із навчальним матеріалом. Ця валідність забезпечується ретельним аналізом програми та навчальних цілей під час розробки тесту. Інший вид –

критеріальна валідність, що відображає кореляцію між результатами тестування та іншими показниками навчальних досягнень, наприклад, підсумковими оцінками або успішністю учнів у практичних завданнях. Висока критеріальна валідність свідчить про те, що тест є ефективним інструментом для прогнозування успішності учнів у конкретній галузі знань.

Надійність тесту, у свою чергу, стосується стабільності його результатів. Це означає, що за однакових умов тест повинен давати однакові результати незалежно від часу або обставин проведення. Наприклад, якщо один і той самий учень проходить тест двічі, його результати повинні бути приблизно однаковими, за умови, що рівень знань не змінився. Надійність тесту є показником його стійкості до впливу зовнішніх факторів, таких як настрої учня, рівень освітлення в аудиторії або навіть якість друкованого тестового матеріалу.

Одним із способів забезпечення надійності тестів є уникнення двозначних або складних формулювань у завданнях. Якщо учень не розуміє, що саме від нього вимагається, це може призвести до помилок, які не пов'язані з рівнем його знань. Крім того, важливо використовувати достатню кількість завдань, щоб результати тесту були репрезентативними. Тест із занадто малою кількістю завдань може не дати повної картини знань учня, тоді як занадто великий обсяг може спричинити втому, що також вплине на результати.

Іншим важливим аспектом надійності є стандартизація умов проведення тестування. Усі учні повинні виконувати завдання в однакових умовах, з однаковим часом на виконання та доступом до однакових ресурсів. Це забезпечує рівність можливостей і зменшує вплив зовнішніх чинників. Наприклад, якщо одній групі учнів надається більше часу для виконання тесту, їхні результати не можна буде коректно порівнювати з результатами іншої групи.

Цікаво зазначити, що валідність і надійність не завжди взаємозамінні. Тест може бути надійним, але не валідним, якщо він стабільно вимірює щось, що не має відношення до цілей навчання. Наприклад, якщо тест постійно

оцінює здатність учнів запам'ятовувати дати, а навчальна програма спрямована на розвиток критичного мислення, такий тест буде надійним, але не валідним. Навпаки, тест може бути валідним, але не надійним, якщо його результати сильно варіюються залежно від зовнішніх умов.

Узгодженість між валідністю та надійністю є ключовою умовою створення якісного тесту. Розробка таких тестів вимагає від педагогів ретельного підходу, аналізу навчальних цілей і систематичного тестування самих тестів для вдосконалення їхньої якості. Ефективне забезпечення цих характеристик дозволяє створити інструменти, які не лише оцінюють знання учнів, а й сприяють їхньому розвитку, забезпечуючи об'єктивність і надійність оцінювання в освітньому процесі.

1.3 Досвід використання тестування на уроках технологій

Використання тестування на уроках технологій є важливим інструментом оцінювання, який дозволяє вчителям об'єктивно аналізувати рівень засвоєння знань учнями, а також їхні практичні навички у виконанні завдань. Особливість предмета «Технології» полягає у поєднанні теоретичної частини, що охоплює знання про інструменти, матеріали та методи роботи, і практичної складової, яка передбачає безпосереднє виконання завдань. Тестування в цьому контексті виконує подвійну функцію: воно дає змогу оцінити знання, необхідні для розуміння технологічних процесів, і водночас перевіряє, наскільки учні можуть застосовувати ці знання в реальних умовах.

Досвід використання тестування на уроках технологій демонструє, що цей метод є універсальним засобом перевірки знань у різних аспектах предмета. Тести дозволяють оцінити не лише базові знання, такі як визначення понять чи характеристика матеріалів, але й складніші компетенції, наприклад,

вміння вибирати оптимальні інструменти або методи роботи залежно від поставлених завдань. Крім того, тести можуть бути ефективним засобом підсумкового контролю, коли необхідно узагальнити знання, отримані учнями протягом вивчення певного модуля.

Разом із тим досвід показує, що впровадження тестування на уроках технологій потребує врахування специфіки цього предмета. Зокрема, розробка тестових завдань має враховувати як теоретичні, так і практичні аспекти навчання. Наприклад, у модулі «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» тести можуть включати запитання, пов'язані з вибором матеріалів для створення виробу, послідовністю етапів роботи або оцінкою якості готового продукту. Такий підхід дозволяє зробити тестування більш релевантним і наближеним до реальних умов роботи.

Успішність використання тестування значною мірою залежить від того, наскільки добре розроблені завдання відповідають навчальним цілям. Досвід педагогів свідчить, що ефективне тестування вимагає чіткої структуризації завдань, використання різних типів тестів (відкритих, закритих, комбінованих) і застосування принципу диференціації. Це дозволяє враховувати індивідуальні особливості учнів і сприяти розвитку в них як базових, так і професійних компетенцій. Таким чином, тестування на уроках технологій є не лише засобом контролю, а й дієвим інструментом формування технологічної грамотності.

Аналіз педагогічного досвіду щодо використання тестів на уроках технологій свідчить про їхню ефективність як інструменту оцінювання навчальних досягнень учнів. Тестові технології дозволяють об'єктивно та швидко перевіряти знання, уміння та навички, сприяючи підвищенню якості навчального процесу. Цей підхід виключає суб'єктивність в оцінюванні, створює рівні умови для всіх учнів і сприяє дисциплінованості та відповідальності.

В одному з досліджень зазначається, що тестування на уроках технологій є універсальним інструментом, який забезпечує багаторівневу перевірку знань. Наприклад, на уроках декоративно-ужиткового мистецтва завдання тестів можуть включати питання про вибір матеріалів, техніки роботи та послідовність виконання проєктів. Учні мають можливість перевірити свої теоретичні знання, а також підготуватися до виконання практичних завдань. Такий підхід сприяє цілісному освоєнню навчального матеріалу і дозволяє визначити рівень готовності учнів до практичної діяльності.

Цікавим прикладом є використання тестів для проміжного та підсумкового контролю на уроках технологій. У деяких школах педагоги застосовують комбіновані тести, які включають завдання з вибором правильної відповіді, завдання на відповідність та відкриті запитання, що потребують розгорнутої відповіді. Це дозволяє оцінити як базові знання учнів, так і їхню здатність аналізувати, синтезувати інформацію та творчо підходити до вирішення завдань. Такий підхід допомагає забезпечити різносторонній аналіз навчальних досягнень.

Досвід педагогів свідчить про те, що впровадження цифрових технологій значно підвищує ефективність тестування. Використання платформ для створення інтерактивних тестів дає змогу швидко аналізувати результати та надавати учням миттєвий зворотний зв'язок. Наприклад, інтерактивні тести дозволяють учням бачити свої помилки та одразу отримувати пояснення, чому та чи інша відповідь є правильною. Це сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та формуванню стійких знань.

У практиці викладання технологій також популярним є використання тестових завдань для стимулювання інтересу учнів до предмета. Наприклад, на початку уроку учням пропонують пройти короткий тест для повторення раніше вивченого матеріалу. Це допомагає активізувати їхню увагу, налаштувати на роботу та створити умови для легшого сприйняття нового матеріалу. До того ж такий підхід дає змогу вчителю визначити, які теми потребують додаткового опрацювання.

Ще одним важливим аспектом використання тестів є їхня роль у формуванні самостійності учнів. Деякі вчителі впроваджують практику самоперевірки, де учні проходять тестування у вільний час із доступом до навчальних матеріалів. Це стимулює їхню здатність організовувати власний навчальний процес і самостійно аналізувати свої результати. Такий підхід сприяє не лише засвоєнню матеріалу, а й формуванню відповідального ставлення до навчання.

Аналіз педагогічного досвіду показує, що тестування може використовуватися не лише як засіб контролю, але й як інструмент для вдосконалення навчального процесу. Результати тестів дозволяють педагогам визначати сильні та слабкі сторони учнів, адаптувати програму до їхніх потреб і підвищувати ефективність викладання. Особливо важливим є те, що тести можуть бути спрямовані не лише на перевірку знань, а й на розвиток навичок самостійного навчання, аналітичного мислення та творчого підходу до виконання завдань.

Огляд наукових досліджень щодо застосування тестування в освіті свідчить про значний інтерес науковців до цього методу оцінювання навчальних досягнень. Тестування розглядається як ефективний інструмент вимірювання якості знань, умінь та навичок учнів, що сприяє об'єктивності та стандартизації освітнього процесу.

У статті «Тестування як метод вимірювання якості навчальних досягнень студентів педагогічних спеціальностей» авторка Т.А. Щєбликіна аналізує сутність понять «тест» і «тестування», розкриває основні переваги та недоліки застосування тестів в освітньому процесі сучасного вищого навчального закладу. Дослідження підкреслює, що тестування дозволяє об'єктивно оцінювати навчальні досягнення студентів, проте вимагає ретельної розробки тестових завдань та врахування специфіки навчального матеріалу [4, с. 235].

Інше дослідження, представлене в статті «Тестування як один з науково обґрунтованих дослідницьких методів педагогічного вимірювання та

оцінювання» авторів Н. Теличко та І. Моргун, обґрунтовує доцільність застосування тестового контролю як однієї з сучасних світових тенденцій удосконалення навчального процесу. Автори аналізують вітчизняний та закордонний досвід впровадження сучасних методів та технологій педагогічного оцінювання, підкреслюючи, що тестування сприяє підвищенню якості освіти та є важливим елементом професійної підготовки майбутніх учителів [5, с. 184].

У статті «Моделі та методи статистичної обробки результатів тестування: огляд літератури» розглядаються різні моделі тестування, зокрема теорія відповіді на завдання (Item Response Theory, IRT), яка дозволяє більш точно оцінювати рівень знань учнів та якість тестових завдань. Автори підкреслюють важливість використання статистичних методів для аналізу результатів тестування, що сприяє підвищенню надійності та валідності тестів [6].

Дослідження «Використання методу тестів у вітчизняній педагогічній практиці 20–30-х рр. ХХ ст.» авторки Л. Смолінчук здійснює історичний аналіз впровадження тестування в українській школі. Авторка зазначає, що перші дидактичні тести почали застосовуватися в СРСР на початку 20-х років минулого століття, проте період активної діяльності педагогів і тестологів був коротким через політичні обставини. Лише в останні десятиліття тестування знову стало актуальним методом оцінювання в освіті

[7, с. 46].

У статті «Тестування як засіб контролю навчальних досягнень учнів у вітчизняній іншомовній освіті у 60–90-ті роки ХХ століття» Є. М. Барбаш здійснює ретроспективний аналіз застосування тестування як методу контролю знань у вітчизняній іншомовній освіті. Авторка показує важливість тестового контролю, історію його застосування та основні етапи розвитку тестування у вітчизняній педагогіці. Дослідження підкреслює, що теорія і

практика тестового контролю почала інтенсивно розвиватися лише з кінця 1990-х років [8, с. 24].

Впровадження тестування в навчальний процес є складним завданням, яке супроводжується низкою викликів та проблем. Хоча тестування розглядається як ефективний інструмент оцінювання знань і умінь учнів, його інтеграція в освітній процес потребує ретельного планування, адаптації до специфіки предметів і врахування індивідуальних особливостей учнів. Аналіз цих викликів дозволяє краще зрозуміти обмеження методу та визначити шляхи вдосконалення його використання.

Одним із найбільших викликів є необхідність розроблення якісних тестових завдань, які відповідали б навчальним цілям і враховували рівень підготовки учнів. Педагогам часто не вистачає часу та ресурсів для створення тестів, які були б валідними, надійними та одночасно доступними для всіх учнів. Наприклад, складність у формулюванні завдань може призводити до того, що тести перевіряють лише фактологічні знання, а не здатність до аналізу чи синтезу інформації. Це обмежує можливості оцінювання більш глибоких рівнів розуміння матеріалу [9, с. 224].

Ще однією проблемою є ризик формалізації процесу оцінювання. Використання тестів, особливо в стандартизованому форматі, може спричинити зниження мотивації учнів до творчого мислення та самостійного аналізу. Учні часто фокусуються на запам'ятовуванні відповідей, які, на їхню думку, можуть бути перевірені, замість того, щоб глибше занурюватися в тему. Це створює ризик поверхневого засвоєння матеріалу, що суперечить основній меті навчального процесу – розвитку компетентностей, які можуть бути застосовані в реальних життєвих ситуаціях.

Також важливим викликом є необхідність врахування індивідуальних особливостей учнів. Стандартизовані тести не завжди здатні забезпечити рівні можливості для всіх учасників. Наприклад, учні з різним рівнем підготовки, когнітивними стилями або особливими освітніми потребами можуть сприймати завдання по-різному. Це може призводити до того, що результати

тестування не відображають реальний рівень знань або здібностей учня, а лише демонструють його здатність адаптуватися до формату тестів.

Технічні виклики також становлять значну проблему для впровадження тестування. Використання цифрових технологій, хоча і спрощує процес створення та перевірки тестів, вимагає наявності відповідного обладнання та програмного забезпечення. У школах із недостатнім технічним забезпеченням проведення тестування у цифровому форматі може бути утрудненим або взагалі неможливим. Це створює нерівні умови для учнів із різних регіонів або шкіл, що суперечить принципу рівного доступу до якісної освіти.

Ще одним важливим аспектом є психологічний вплив тестування на учнів. Для багатьох школярів сам процес тестування є джерелом стресу, що може негативно впливати на їхню продуктивність. Занадто часте або надто складне тестування може викликати тривожність, знижувати мотивацію до навчання та сприяти формуванню негативного ставлення до освітнього процесу в цілому. Педагогам важливо враховувати цей аспект і створювати умови, які б мінімізували стресові фактори під час тестування.

Також варто звернути увагу на проблему адаптації тестів до специфіки різних предметів. Наприклад, на уроках технологій, де велика частина навчання базується на практичних навичках, тестові завдання повинні не лише перевіряти знання учнів, але й враховувати їхні практичні вміння. Створення таких тестів потребує додаткового часу і зусиль, а також спеціальних методик, які могли б забезпечити повноцінне оцінювання

[10, с. 200].

Виклики впровадження тестування в навчальний процес також пов'язані з необхідністю професійного розвитку педагогів. Не всі вчителі мають достатню підготовку для ефективного створення та використання тестів. Це вимагає організації тренінгів, семінарів і курсів підвищення кваліфікації, які б дозволили педагогам опанувати сучасні методики тестування та інтегрувати їх у свою практику.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що впровадження тестування в навчальний процес є багатограним завданням, яке вимагає врахування багатьох аспектів. Хоча тестування має значний потенціал як метод оцінювання, його ефективність залежить від якості розроблених завдань, врахування індивідуальних особливостей учнів, забезпечення технічних умов і професійної підготовки педагогів. Подолання цих викликів сприятиме підвищенню об'єктивності та ефективності тестування, зробить його важливим елементом сучасної системи освіти.

2 МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТЕСТУВАННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ З НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ «ТЕХНІКИ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА»

2.1 Система тестових завдань для учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»

Декоративно-ужиткове мистецтво є однією з важливих складових навчального процесу в старших класах, адже воно дозволяє учням не лише здобувати знання про техніки та матеріали, а й розвивати практичні навички, естетичний смак і креативне мислення. Оцінювання навчальних досягнень у цьому модулі є особливо важливим, оскільки воно повинно враховувати як теоретичні знання, так і здатність учнів до творчого застосування цих знань у практичних завданнях. У зв'язку з цим тестові завдання стають дієвим інструментом для об'єктивного аналізу знань і вмінь учнів, а також для виявлення рівня їхньої готовності до виконання різноманітних творчих проєктів.

Створення системи тестових завдань для навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» потребує врахування специфіки дисципліни та її завдань. Така система повинна бути спрямована на перевірку знань про техніки виконання виробів, особливості роботи з різними матеріалами, основи дизайну та композиції. Крім того, важливо забезпечити можливість оцінювання вмінь учнів обирати оптимальні методи та засоби для реалізації творчих задумів. Грамотно спроектовані тестові завдання допоможуть учням структурувати свої знання, а викладачам – отримати чітке уявлення про рівень засвоєння матеріалу.

Особливу увагу слід приділити інтеграції теоретичних і практичних аспектів у тестових завданнях. Наприклад, запитання можуть включати аналіз готових виробів, вибір матеріалів для створення виробу або послідовність етапів роботи. Такий підхід не лише перевіряє знання учнів, але й стимулює їх до аналітичного мислення та творчої діяльності. Таким чином, система тестових завдань стає не просто засобом контролю, а й дієвим інструментом для розвитку ключових компетенцій, необхідних у сучасному світі [11, с. 15].

Аналіз навчального змісту модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» є надзвичайно важливим етапом для створення ефективної системи тестових завдань, яка дозволить об'єктивно оцінювати знання та навички учнів. Цей модуль має комплексний характер і включає в себе як теоретичну, так і практичну складові. Основною метою його вивчення є не лише ознайомлення учнів із різноманітними техніками декоративноужиткового мистецтва, але й формування у них практичних умінь створення художніх виробів, розвитку естетичного смаку та розуміння значення культурної спадщини.

Навчальний зміст модуля охоплює вивчення таких важливих елементів, як традиційні техніки декоративно-ужиткового мистецтва, використання матеріалів, кольорової гами, символіки у виробках, а також історія розвитку цих технік. Учні знайомляться з основними видами декоративно-ужиткового

мистецтва, серед яких можна виділити вишивку, ткацтво, плетіння, розпис, різьблення по дереву, виготовлення кераміки та інші. Кожен із цих видів має свою історію, регіональні особливості та характерні техніки виконання, які учні повинні опанувати не лише теоретично, але й практично.

Культурно-історичне значення декоративно-ужиткового мистецтва є одним із ключових аспектів, який варто враховувати при вивченні модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Це мистецтво, глибоко вкорінене в національних традиціях, відображає багатство культури народу, його світогляд, духовні цінності та історичний досвід. Через декоративні вироби можна простежити, як естетичні й утилітарні аспекти поєднувалися в повсякденному житті людей, а також як національні особливості формували характерні техніки, стилі та мотиви, які стали візитівкою певної культури.

Одним із найяскравіших прикладів культурно-історичного значення декоративно-ужиткового мистецтва є українська вишивка. Її орнаменти є не лише засобом декорування одягу чи предметів побуту, але й символічною мовою, що передає важливу інформацію про походження, соціальний статус, регіональні особливості та навіть духовні переконання людей. Наприклад, кольори та мотиви вишивки часто мають глибокий символічний зміст: червоний колір уособлює життєву силу й енергію, чорний – зв'язок із землею, зелений – родючість і надію. Мотиви ромбів, квітів, хрестів чи птахів є частиною культурного коду, який передавався з покоління в покоління, забезпечуючи тяглість традицій.

Подібну культурну вагу має й петриківський розпис, який відомий своїми яскравими квітковими мотивами та унікальною технікою виконання. Петриківський розпис виник як спосіб прикрашання хат і побутових предметів, але з часом перетворився на національний символ, що отримав міжнародне визнання. Його орнаменти не лише естетично привабливі, але й мають глибокий духовний зміст. Наприклад, калиновий мотив символізує родинний зв'язок і національну єдність, а зображення птахів асоціюється з

гармонією та щастям. Виконання таких орнаментів потребує особливої майстерності та розуміння символіки, що робить петриківський розпис не просто декоративним мистецтвом, а носієм культурної спадщини.

Крім того, декоративно-ужиткове мистецтво відображає еволюцію технологій і матеріалів, які використовувалися в різні історичні періоди. Наприклад, керамічні вироби трипільської культури демонструють, як давні майстри не лише створювали функціональні предмети, але й вкладали у них свої уявлення про космос, природу та людину. Орнаменти на цих виробах мали сакральний зміст і часто використовувалися як обереги. Аналогічно, у більш пізні історичні періоди розвиток ковальства, ткацтва та різьблення по дереву був не лише показником технологічного прогресу, але й важливим елементом культурної ідентичності.

Вивчення культурно-історичного значення декоративно-ужиткового мистецтва допомагає учням краще зрозуміти не лише технічні аспекти створення виробів, але й їхній глибинний зміст. Наприклад, під час вивчення технік української вишивки учні можуть аналізувати, як певні мотиви й кольори були пов'язані з конкретними регіонами, традиціями та обрядовими практиками. Це сприяє формуванню в них поваги до культурної спадщини й розуміння того, як мистецтво може відображати соціальні й духовні аспекти життя.

Особливо важливо підкреслювати значення цих технік у сучасному контексті. Декоративно-ужиткове мистецтво не є застиглим явищем – воно продовжує розвиватися, адаптуючись до нових умов і потреб. Сучасні майстри часто поєднують традиційні техніки з інноваційними матеріалами й підходами, створюючи вироби, які залишаються актуальними в умовах глобалізації. Наприклад, елементи української вишивки все частіше використовуються в сучасному дизайні одягу, меблів та навіть цифрових продуктів, таких як графічний дизайн чи анімація. Це не лише підтримує зацікавленість до традицій, але й сприяє інтеграції національної культури у глобальний контекст [12, с. 18].

Одним із важливих аспектів вивчення модуля «Техніки декоративноужиткового мистецтва» є дослідження творчості народних майстрів, які зробили вагомий внесок у формування та розвиток цього виду мистецтва. Творчість майстрів є не лише джерелом натхнення для сучасних митців, але й ключем до розуміння історичних, соціальних та культурних процесів, які вплинули на становлення декоративно-ужиткових технік. Вивчення творчого доробку таких майстрів дозволяє учням побачити декоративно-ужиткове мистецтво не лише як технічний процес, але і як мистецтво, що несе в собі глибокий культурний, символічний і духовний зміст.

Значення творчості народних майстрів для формування традицій декоративно-ужиткового мистецтва важко переоцінити. Наприклад, роботи таких митців, як майстри петриківського розпису чи опішнянської кераміки, стали національними символами, що відображають унікальність української культури. Петриківський розпис, який отримав статус нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, вирізняється своєю символікою, естетикою та технікою виконання. Цей вид мистецтва формувався завдяки зусиллям багатьох поколінь майстрів, які передавали свої знання та вміння від одного покоління до іншого. Ознайомлення учнів із творчістю таких майстрів, як Тетяна Пата чи Марфа Тимченко, дозволяє глибше зрозуміти історію розвитку петриківського розпису та його значення для української культури.

Ще одним яскравим прикладом є творчість опішнянських майстрів кераміки, яка має багатовікову історію. Їхні роботи демонструють, як функціональні предмети побуту можуть перетворюватися на мистецькі шедеври. Творчість таких митців, як Параска Власенко чи Олександр Шкурпела, є зразком гармонійного поєднання утилітарності та естетики. Вивчення цих творів допомагає учням зрозуміти, як соціально-економічні умови певного періоду впливали на розвиток декоративно-ужиткового мистецтва, а також як майстри адаптували свої вироби до потреб тогочасного суспільства.

Особливо важливо знайомити учнів із творчістю сучасних митців, які продовжують розвивати традиції декоративно-ужиткового мистецтва, але при цьому інтегрують у свої роботи нові матеріали, технології та стилістичні рішення. Наприклад, роботи таких митців, як сучасні художники кераміки чи текстилю, часто поєднують традиційні техніки з сучасними дизайнерськими ідеями. Це дозволяє учням побачити, як декоративно-ужиткове мистецтво продовжує жити та змінюватися, залишаючись актуальним у сучасному світі. Використання сучасних матеріалів, таких як полімерна глина, синтетичні фарби чи цифрові технології, дозволяє створювати вироби, які зберігають традиційну естетику, але водночас відповідають вимогам сучасного ринку.

Ознайомлення із творчістю народних майстрів також сприяє формуванню у учнів глибшого розуміння значення декоративно-ужиткового мистецтва для збереження національної ідентичності. Кожен виріб є носієм культурного коду, що передає уявлення про світ, вірування, цінності та спосіб життя певної спільноти. Наприклад, вишиті рушники або писанки відображають ритуальні та обрядові аспекти, які формувалися століттями. Вивчення цих виробів допомагає учням побачити, як декоративно-ужиткове мистецтво не лише прикрашає життя, але й формує зв'язок між минулим, теперішнім і майбутнім [13, с. 23].

Крім того, аналіз творчості майстрів стимулює розвиток творчого мислення в учнів. Вони можуть порівнювати різні техніки, інтерпретувати символіку, аналізувати стилістичні особливості та навіть пропонувати власні ідеї для адаптації традицій до сучасних потреб. Наприклад, завдання створити власний виріб, натхненний творчістю народних майстрів, сприяє розвитку уяви та вмінню використовувати традиційні елементи у нових контекстах.

Для створення тестових завдань важливо враховувати всі перелічені аспекти навчального змісту. Завдання повинні перевіряти знання учнів про різні техніки та їхнє застосування, розуміння основ композиції, правильність вибору матеріалів для виконання виробу, а також здатність застосовувати

отримані знання на практиці. Наприклад, тест може включати запитання щодо етапів створення художнього виробу, вибору інструментів для роботи з конкретним матеріалом чи аналізу готового виробу з точки зору його естетичної цінності та відповідності традиціям.

Тестові завдання у сучасній педагогічній практиці здатні виконувати не лише функцію контролю знань, але й суттєво сприяти процесу навчання. Вони стають активним інструментом, який допомагає учням не лише закріплювати матеріал, але й розвивати важливі навички, такі як аналітичне мислення, аргументування, здатність до творчого підходу та глибшого розуміння предмету. У цьому контексті особливої уваги заслуговують завдання, які поєднують навчальний і контролюючий аспекти.

Одним із прикладів є тестові завдання, що вимагають від учнів обґрунтування вибору певного матеріалу або техніки для виконання роботи. Такі запитання не лише перевіряють знання учнів, але й змушують їх логічно мислити, аналізувати різні варіанти та аргументувати свій вибір. Наприклад, учень, який обирає тканину для виконання вишивки, повинен пояснити, чому саме цей матеріал є оптимальним для заданої техніки. Він може враховувати такі критерії, як міцність, здатність утримувати нитки, зручність роботи та естетичні характеристики. Таким чином, виконання таких завдань сприяє формуванню у учнів навичок аргументованого мислення, що є важливим для їхнього професійного та особистісного розвитку [14].

Іншим важливим аспектом навчальної функції тестів є використання ілюстративних матеріалів. Наочність відіграє важливу роль у процесі навчання, оскільки дозволяє учням краще зрозуміти матеріал і засвоїти його більш ефективно. Зображення орнаментів, зразків вишивки, розпису чи готових виробів додають завданням не лише естетичної привабливості, але й практичної цінності. Наприклад, завдання на аналіз орнаменту, представленого на зображенні, може включати запитання про визначення техніки, регіональні особливості або символічне значення елементів. Це

допомагає учням краще розуміти культурно-історичний контекст декоративно-ужиткового мистецтва.

Завдяки використанню ілюстративних матеріалів тестові завдання стають більш цікавими і мотивуючими для учнів. Вони дозволяють зробити процес навчання інтерактивним, залучаючи учнів до аналізу реальних прикладів. Наприклад, учням може бути запропоновано порівняти два різні зразки розпису або вишивки, визначити спільні та відмінні риси, пояснити, як техніка чи стиль вплинули на кінцевий результат. Це розвиває у них не лише уважність і здатність до аналізу, але й допомагає формувати цілісне уявлення про мистецький процес.

Крім того, тестові завдання з використанням наочності сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу. Зображення мають сильний вплив на пам'ять і допомагають учням асоціювати теоретичні знання з реальними прикладами. Наприклад, якщо учень бачить зображення петриківського розпису з характерними квітковими мотивами, це допомагає йому краще зрозуміти стилістичні особливості цього виду мистецтва. Надалі учень зможе легше розпізнавати такі роботи та застосовувати отримані знання у власній творчій діяльності.

Навчальні тести також можуть включати завдання на розвиток творчого мислення. Наприклад, учням може бути запропоновано створити ескіз власного виробу, використовуючи елементи традиційних технік або мотивів, які вони вивчали. Це не лише дозволяє їм продемонструвати свої знання, але й стимулює до пошуку нових ідей, експериментів і самовираження. Такі завдання особливо корисні для учнів, які планують працювати у творчих професіях, оскільки вони допомагають розвивати креативність і впевненість у власних силах [15, с. 17].

Інтеграція практичних і теоретичних знань є ключовим принципом у вивченні модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», адже саме цей підхід дозволяє досягти повноцінного розуміння матеріалу і розвитку навичок, які мають реальне застосування. Навчання не може бути зведене

лише до запам'ятовування фактів чи вивчення технік на теоретичному рівні – учні повинні мати можливість застосовувати ці знання у практичній діяльності, створюючи власні художні вироби. Це формує у них не лише технічні вміння, але й здатність мислити творчо, планувати роботу і реалізовувати свої ідеї.

Одним із найефективніших способів інтеграції практичних і теоретичних знань у навчальному процесі є використання тестових завдань, які передбачають проєктний підхід. Такі завдання не обмежуються стандартними питаннями чи вибором правильної відповіді, а пропонують учням створити щось власне, спираючись на отримані знання. Наприклад, учням можна запропонувати розробити короткий план створення художнього виробу, вказавши матеріали, техніки, які вони б використали, а також пояснити свій вибір. Це дозволяє викладачу оцінити не лише теоретичні знання учнів, але й їхню здатність застосовувати ці знання у практичному контексті.

Завдання з проєктним підходом сприяють розвитку важливих компетенцій, таких як планування та організація. Учень, який розробляє план створення виробу, повинен враховувати всі етапи роботи: від вибору матеріалів і технік до розрахунку часу і ресурсів, необхідних для виконання проєкту. Наприклад, якщо завдання передбачає створення ескізу декоративної тарілки у стилі петриківського розпису, учень має продумати, які фарби, пензлі та матеріали йому знадобляться, яку композицію орнаменту він планує використати і як ці елементи поєднуюватимуться між собою. Такий підхід формує у школярів системне мислення і здатність досягати поставлених цілей.

Крім того, проєктні завдання допомагають учням глибше зрозуміти технічні аспекти декоративно-ужиткового мистецтва. Наприклад, під час опису матеріалів учні мають враховувати їхні фізичні властивості, зручність у роботі та естетичні якості. Якщо завдання включає створення ескізу різьбленого панно, учень повинен знати, які види деревини найкраще

підходять для цієї техніки, які інструменти необхідно використовувати і які етапи роботи потрібні для досягнення бажаного результату. Це дозволяє школярам не лише засвоювати теоретичні знання, але й вчитися застосовувати їх у реальних умовах.

Проектний підхід також сприяє розвитку творчих здібностей учнів. Коли вони працюють над власним проектом, їм доводиться шукати оригінальні рішення, експериментувати з формами, кольорами чи техніками, а також інтегрувати елементи традиційного декоративного мистецтва у сучасний контекст. Наприклад, учень може запропонувати дизайн виробу, який поєднує елементи української вишивки з сучасними матеріалами або технологіями, такими як полімерна глина чи 3D-друк. Це не лише розвиває креативність, але й формує у школярів здатність бачити зв'язок між традиціями і сучасністю.

Ще однією перевагою проектного підходу у тестових завданнях є те, що він дозволяє враховувати індивідуальні інтереси та здібності учнів. Наприклад, школярі можуть обирати теми своїх проектів залежно від власних уподобань: хтось може бути зацікавлений у створенні виробів із текстилю, хтось – у роботі з керамікою, а хтось – у вивченні технік розпису. Це допомагає зробити навчання більш персоналізованим і мотивуючим, адже учні бачать у завданнях можливість для самореалізації.

Аналіз змісту модуля дозволяє зробити висновок, що створення якісної системи тестових завдань потребує врахування багатьох аспектів. Це не лише перевірка знань, але й стимулювання творчої активності учнів, розвиток їхнього креативного мислення та формування в них естетичного сприйняття. Водночас завдання мають сприяти збереженню та популяризації культурної спадщини, що є невід'ємною частиною навчального процесу в межах цього модуля. Таким чином, тестові завдання можуть стати не лише інструментом оцінювання, але й засобом для підвищення якості навчання, формування у учнів любові до національного мистецтва та творчого підходу до будь-якої діяльності [16, с. 211].

Розроблення системи тестових завдань для навчального процесу є важливим і складним завданням, яке потребує врахування низки вимог, спрямованих на забезпечення об'єктивності, достовірності та ефективності оцінювання знань учнів. Тестові завдання повинні відповідати як дидактичним цілям навчання, так і психологічним особливостям учнів, забезпечуючи рівні умови для оцінювання їхніх досягнень.

Основною вимогою до тестових завдань є їхня відповідність навчальній програмі та змісту дисципліни. Завдання повинні перевіряти ті знання та навички, які були визначені як цілі навчання. Наприклад, у модулі «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» тести мають охоплювати як знання про матеріали, техніки та композицію, так і практичні навички застосування цих знань у процесі створення художніх виробів. Для цього завдання повинні бути чітко структурованими та різноманітними за формою.

Ще однією важливою вимогою є валідність тестових завдань, тобто їхня здатність точно вимірювати ті знання чи вміння, які потрібно перевірити. Завдання повинні бути сформульовані так, щоб уникнути неоднозначності чи двозначних трактувань. Наприклад, питання «Який матеріал краще підходить для створення керамічного виробу?» повинно супроводжуватися варіантами відповідей, що враховують специфіку вибору матеріалів для певних виробів.

Надійність тестових завдань є не менш важливою вимогою. Це означає, що результати тестування мають бути стабільними та не залежати від зовнішніх факторів, таких як психологічний стан учня чи різниця в інтерпретації завдань. Для забезпечення надійності тестів слід уникати суб'єктивних завдань, де оцінка залежить від інтерпретації викладача.

Доступність завдань є ще одним важливим критерієм. Завдання мають відповідати рівню підготовки учнів та враховувати їхній вік, когнітивні здібності та рівень знань. Наприклад, питання про складні технічні аспекти декоративно-ужиткового мистецтва повинні бути адаптовані до рівня розуміння учнів старших класів [17].

Для створення якісної системи тестових завдань також важливо забезпечити їхню різноманітність. Завдання можуть бути закритими, відкритими або комбінованими. Закриті завдання з варіантами відповідей забезпечують швидкість перевірки, тоді як відкриті дозволяють оцінити здатність учнів до аналізу та творчого підходу. Комбіновані завдання, що включають елементи обох видів, є найбільш ефективними, оскільки вони дозволяють перевірити різні рівні знань.

Однією з ключових вимог є врахування часу, необхідного для виконання завдань. Тестування не повинно бути надто тривалим, щоб уникнути втоми учнів, але водночас має дозволити повністю перевірити їхні знання. Наприклад, якщо тест включає складні завдання з аналізу чи синтезу інформації, потрібно передбачити достатньо часу для їхнього виконання (див. таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 – Основні вимоги до розроблення тестових завдань у навчальному процесі

Вимога	Зміст
Відповідність	Завдання мають відповідати цілям навчання та змісту дисципліни.
Валідність	Завдання повинні вимірювати знання та навички, що перевіряються, без двозначностей.
Надійність	Результати мають бути стабільними та не залежати від зовнішніх факторів.
Доступність	Завдання повинні бути зрозумілими для учнів і відповідати їхньому рівню підготовки.
Різноманітність	Завдання мають бути різних типів (закриті, відкриті, комбіновані) для всебічного оцінювання.
Час виконання	Тестування повинно враховувати оптимальний час для виконання завдань.

Виконання цих вимог забезпечує створення системи тестових завдань, яка буде об'єктивною, надійною та корисною як для учнів, так і для викладачів. Аналізуючи результати тестування, викладач зможе отримати повну картину рівня знань і вмінь учнів, що дозволить своєчасно коригувати навчальний процес та ефективно працювати над підвищенням якості освіти. Водночас учні отримують чітке розуміння своїх сильних і слабких сторін, що сприяє їхньому особистісному та професійному розвитку [18, с. 178].

Тестові завдання є ключовим елементом системи оцінювання, і їхня типологія відіграє важливу роль у забезпеченні якості та ефективності тестування. У педагогічній практиці зазвичай виділяють три основні типи тестових завдань: закриті, відкриті та комбіновані. Кожен із цих типів має свої особливості, переваги та обмеження, які слід враховувати при їхньому створенні й використанні. Розуміння специфіки кожного типу дозволяє викладачам розробляти завдання, що відповідають навчальним цілям і сприяють всебічному оцінюванню знань та вмінь учнів.

Закриті тестові завдання є найпоширенішим типом завдань, що передбачає вибір правильної відповіді з декількох запропонованих варіантів. Цей тип завдань дозволяє швидко оцінити базові знання учнів, забезпечуючи об'єктивність оцінювання. Наприклад, питання «Яка техніка декоративного мистецтва передбачає використання воску для створення малюнків?» із варіантами відповідей (а) вишивка, (б) батикування, (в) різьблення по дереву, дозволяє перевірити знання термінології та основних принципів виконання технік. Основними перевагами закритих завдань є їхня зручність для швидкої перевірки та стандартизованість, що сприяє зменшенню суб'єктивності оцінювання. Однак вони обмежують можливість перевірки глибини знань і розвитку творчого мислення учнів [19].

Відкриті тестові завдання, навпаки, передбачають самостійне формулювання відповіді учнем. Цей тип завдань дозволяє оцінити не лише фактологічні знання, а й здатність учнів до аналізу, синтезу та обґрунтування своїх думок. Наприклад, завдання «Опишіть етапи створення традиційного

петриківського розпису та вкажіть, які матеріали для цього використовуються» дає змогу перевірити як теоретичні знання, так і практичні аспекти роботи. Перевагами відкритих завдань є їхня здатність виявляти рівень розуміння матеріалу, однак їхнє оцінювання може бути суб'єктивним, що потребує чітких критеріїв для викладача.

Комбіновані тестові завдання поєднують елементи закритих і відкритих завдань, забезпечуючи комплексний підхід до оцінювання знань. Наприклад, завдання може включати вибір правильної відповіді з подальшим обґрунтуванням цього вибору. Таке завдання дозволяє оцінити як рівень знань, так і вміння аналізувати інформацію та логічно мислити. Комбіновані завдання є найбільш ефективними для перевірки різних рівнів засвоєння матеріалу, однак їхнє створення та оцінювання можуть бути трудомісткими (див. таблицю 2.2).

Таблиця 2.2 – Характеристика типів тестових завдань

Тип завдань	Особливості	Переваги	Обмеження
Закриті	Вибір правильної відповіді з кількох запропонованих варіантів.	Швидкість перевірки, стандартизованість, об'єктивність.	Обмежена перевірка глибини знань, можливість випадкового вгадування.
Відкриті	Самостійне формулювання відповіді учнем.	Перевірка рівня розуміння, здатності до аналізу, синтезу та аргументації.	Суб'єктивність оцінювання, потреба в чітких критеріях.
Комбіновані	Поєднання закритих і відкритих завдань.	Комплексна перевірка знань, здатність оцінювати різні рівні засвоєння матеріалу.	Трудомісткість створення та оцінювання.

Аналіз цієї типології показує, що ефективність тестування залежить від правильного вибору типу завдань залежно від мети оцінювання. Закриті завдання доцільно використовувати для перевірки базових знань, відкриті – для аналізу складних понять і творчих завдань, а комбіновані – для всебічного

оцінювання знань і вмінь учнів. Правильне поєднання цих типів завдань у тестах дозволяє створити систему оцінювання, яка буде об'єктивною, ефективною та спрямованою на розвиток компетенцій учнів. Це, своєю чергою, сприяє підвищенню якості навчального процесу та досягненню освітніх цілей [20, с. 2].

Інтеграція теоретичних і практичних елементів у тестових завданнях є важливою складовою створення якісної системи оцінювання. Особливості такого підходу полягають у необхідності забезпечення балансу між перевіркою знань учнів і їхньою здатністю застосовувати ці знання на практиці. Ця інтеграція спрямована на формування всебічного розуміння предмету та його практичного значення, що особливо важливо в рамках навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва».

Теоретичні елементи тестів зазвичай включають перевірку базових знань учнів, таких як поняття, терміни, історичні аспекти та основні принципи виконання технік. Наприклад, питання можуть стосуватися визначення характерних особливостей певного виду декоративно-ужиткового мистецтва або опису традиційних матеріалів, які використовуються у цій техніці. Такий підхід забезпечує закріплення знань, отриманих у процесі вивчення теоретичного матеріалу, і формує базу для подальшого переходу до практичної діяльності.

Практичні елементи тестових завдань, у свою чергу, спрямовані на перевірку умінь учнів застосовувати теоретичні знання у вирішенні конкретних завдань. Наприклад, учням може бути запропоновано скласти план створення виробу за обраною технікою, обґрунтувати вибір матеріалів або визначити порядок дій під час виконання проєкту. Такий формат завдань дозволяє оцінити не лише рівень знань, але й навички планування, аналізу та творчого підходу до вирішення задач.

Особливістю інтеграції теоретичних і практичних компонентів у тестах є необхідність забезпечення їхньої взаємодії. Це означає, що завдання мають

бути сформульовані так, щоб учні могли логічно поєднувати теоретичні знання з практичними діями. Наприклад, тестове питання може починатися з перевірки базових знань (визначення техніки чи матеріалу), а потім переходити до практичного завдання, яке вимагає використання цих знань для створення проєкту або аналізу готового виробу.

Ще однією важливою особливістю є використання контекстуальних завдань, які імітують реальні ситуації. Наприклад, учням можна запропонувати завдання на розробку дизайну декоративного виробу для певного заходу або виконання роботи в обмежених умовах (з певним бюджетом чи вибором матеріалів). Такі завдання сприяють розвитку критичного мислення, навичок вирішення проблем та творчого підходу, що є надзвичайно важливими компетенціями для учнів старших класів.

Інтеграція теорії та практики також дозволяє зробити процес тестування більш цікавим і мотивуючим для учнів. Замість простого запам'ятовування фактів учні отримують можливість застосовувати свої знання у креативній та інтерактивній формі. Це сприяє не лише підвищенню рівня засвоєння матеріалу, а й розвитку впевненості у своїх силах, адже кожне практичне завдання демонструє їм їхні реальні можливості.

Крім того, інтеграція теоретичних і практичних елементів у тестах дозволяє викладачам отримати більш повну картину знань та вмінь учнів. Аналіз результатів таких тестів допомагає визначити, наскільки учні розуміють теоретичні основи предмету і чи вміють вони застосовувати ці знання у практичній діяльності. Це створює основу для подальшого вдосконалення навчального процесу, виявлення проблемних тем та адаптації навчальних програм до потреб учнів.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що інтеграція теоретичних і практичних елементів у тестах є необхідною умовою для створення ефективної системи оцінювання. Такий підхід дозволяє забезпечити всебічне оцінювання знань, умінь і навичок учнів, сприяє формуванню їхньої здатності

до творчого мислення та підвищує якість навчального процесу в цілому. Це особливо актуально в рамках навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», де поєднання теорії та практики є ключовим елементом досягнення освітніх цілей [21, с. 337].

Використання рівневого підходу при створенні тестових завдань є важливим інструментом для забезпечення диференційованого підходу до оцінювання знань і вмінь учнів. Такий підхід дозволяє враховувати індивідуальні особливості учнів, їхній рівень підготовки та здатність засвоювати матеріал. Завдання, розроблені з урахуванням різних рівнів складності – початкового, середнього та високого, – сприяють формуванню більш об'єктивної оцінки навчальних досягнень, а також мотивують учнів до подальшого розвитку своїх навичок.

Початковий рівень завдань спрямований на перевірку базових знань і умінь, які є необхідними для подальшого вивчення предмету. Це можуть бути завдання, що вимагають від учнів простого відтворення вивченого матеріалу, наприклад, визначення основних понять, перерахування етапів роботи чи розпізнавання типів матеріалів. Для модуля «Техніки декоративноужиткового мистецтва» це можуть бути питання, пов'язані з описом характерних рис певної техніки, наприклад, петриківського розпису чи керамічного виробництва. Завдання початкового рівня є основою для оцінювання мінімально необхідних знань, які має засвоїти кожен учень.

Середній рівень завдань передбачає більш складні завдання, які вимагають від учнів не лише відтворення знань, але й їхнього застосування у стандартних ситуаціях. Наприклад, учням може бути запропоновано завдання на вибір матеріалів для створення виробу залежно від його призначення чи техніки виконання. Інші завдання можуть включати аналіз зразків робіт або розпізнавання технік за візуальними ознаками. Завдання цього рівня допомагають перевірити, наскільки учні здатні застосувати свої знання на

практиці та чи розуміють вони зв'язок між теоретичними основами та їхнім використанням у конкретних умовах [22].

Завдання високого рівня складності орієнтовані на перевірку здатності учнів до аналізу, синтезу та творчого підходу. Це можуть бути питання, які потребують від учня створення нового продукту, обґрунтування вибору певної техніки чи матеріалів, або вирішення проблемної ситуації. Наприклад, учням можна запропонувати завдання на створення проєкту декоративного виробу для конкретного заходу, з обмеженням у ресурсах чи часових рамках. Такі завдання дозволяють виявити, чи здатні учні мислити творчо, вирішувати нестандартні завдання та застосовувати свої знання у нових контекстах.

Рівневий підхід має низку переваг. По-перше, він дозволяє забезпечити справедливість оцінювання, оскільки кожен учень має можливість виконати завдання відповідно до свого рівня підготовки. Наприклад, учні з початковим рівнем знань можуть виконувати завдання базового рівня, тоді як учні з високою успішністю мають змогу працювати над більш складними завданнями, демонструючи свої навички та знання. По-друге, рівневий підхід сприяє розвитку мотивації, адже учні бачать можливість поступового переходу до більш складних завдань, що стимулює їх до навчання.

Іншим важливим аспектом є те, що завдання різного рівня складності дозволяють викладачам отримати більш повну картину навчальних досягнень учнів. Аналізуючи виконання завдань різних рівнів, викладач може визначити, на якому етапі учень відчуває труднощі, і відповідно адаптувати навчальний процес. Наприклад, якщо більшість учнів успішно виконують завдання початкового рівня, але мають труднощі із завданнями середнього чи високого рівня, це може свідчити про необхідність більшого акценту на практичних аспектах навчання або розширення пояснень під час вивчення теорії.

Рівневий підхід також сприяє індивідуалізації навчання. Викладач має змогу диференціювати завдання залежно від рівня підготовки учнів, що особливо важливо в умовах різнорівневих класів. Учні отримують завдання,

які відповідають їхнім можливостям і водночас спонукають до розвитку, що є ключовим у сучасному навчальному процесі.

Підсумовуючи, можна зазначити, що використання рівневого підходу при створенні тестових завдань дозволяє зробити систему оцінювання більш об'єктивною, інклюзивною та ефективною. Такий підхід не лише забезпечує диференційоване оцінювання, але й сприяє розвитку учнів, допомагаючи їм поступово переходити від базових до складних завдань, що є важливим елементом сучасної освітньої практики. Водночас це дозволяє викладачам отримати детальну картину навчальних досягнень, що є необхідною умовою для подальшого вдосконалення навчального процесу.

Використання наочності в тестових завданнях є важливим елементом підвищення їхньої ефективності, особливо в контексті навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Наочні матеріали, такі як схеми, ілюстрації, зразки виробів чи графічні представлення процесів, сприяють кращому розумінню завдань учнями та дозволяють перевірити не лише теоретичні знання, але й здатність аналізувати, інтерпретувати та застосовувати ці знання на практиці. Такий підхід дає змогу враховувати різні стилі навчання учнів, оскільки візуальні матеріали полегшують сприйняття інформації для тих, хто краще засвоює її через зорові канали.

Схеми та ілюстрації в тестах використовуються для того, щоб дати учням змогу працювати з конкретним матеріалом, а не лише теоретичними поняттями. Наприклад, завдання можуть включати схему технологічного процесу створення виробу, яку учень повинен доповнити або розташувати етапи у правильній послідовності. Такий формат дозволяє перевірити, наскільки учень розуміє логіку та послідовність дій, необхідних для виконання завдання. Ілюстрації ж можуть використовуватися для аналізу зразків готових виробів або визначення технік, використаних у їхньому створенні. Наприклад, зображення орнаментів у різних стилях може бути основою для завдання, в якому учню потрібно визначити техніку виконання або описати особливості композиції [23, с. 101].

Наочні матеріали також допомагають зробити тестування більш доступним і зрозумілим для учнів. Використання зображень замість тексту або на додаток до нього дозволяє уникнути двозначних трактувань завдання та зменшити ризик помилок через недостатнє розуміння умов. Наприклад, у завданні на визначення типу вишивки замість текстового опису можуть бути представлені зразки з вишитими орнаментами, і учень повинен вибрати правильний варіант відповіді. Це значно спрощує сприйняття завдання, оскільки учень працює безпосередньо із зображенням, яке допомагає йому зробити правильний вибір.

Окрему увагу слід приділити використанню прикладів виробів у тестових завданнях. Такі приклади можуть бути як реальними фотографіями, так і графічними зображеннями або ескізами. Їхнє застосування дозволяє перевірити не лише знання учня про техніки та матеріали, але й його здатність аналізувати якість виконання роботи, відповідність виробу певному стилю чи техніці, а також творчий підхід до вирішення завдання. Наприклад, завдання може пропонувати учню оцінити представлений виріб за певними критеріями, такими як композиція, вибір кольорів або техніка виконання.

Ще одним важливим аспектом використання наочності є можливість створення контекстуальних завдань. Завдяки ілюстраціям і прикладам тестові завдання можуть моделювати реальні ситуації, з якими учні можуть стикатися в практичній діяльності. Наприклад, завдання може включати зображення виробу, який потребує доопрацювання, і учень повинен запропонувати зміни, що покращать його естетичні або функціональні властивості. Такий формат сприяє розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем, а також дозволяє перевірити здатність учнів до творчого підходу.

Наочність у тестових завданнях також може бути корисною для полегшення процесу оцінювання. Викладачеві легше оцінювати результати, якщо відповіді учнів базуються на аналізі конкретних зображень чи схем. Наприклад, завдання на розпізнавання технік декоративно-ужиткового

мистецтва за ілюстраціями дозволяє швидко і точно визначити, наскільки добре учень засвоїв матеріал. Крім того, наочність допомагає стандартизувати тестові завдання, оскільки усі учні працюють з однаковими візуальними матеріалами, що забезпечує рівні умови для оцінювання [24].

Забезпечення валідності та надійності тестових завдань у педагогічному тестуванні є фундаментальним завданням для створення якісної системи оцінювання. Ці характеристики визначають здатність тесту точно вимірювати навчальні досягнення учнів і забезпечують стабільність отриманих результатів. Валідність та надійність взаємопов'язані, адже тест, що не відповідає навчальним цілям, не може бути валідним, а нестабільність результатів ставить під сумнів його надійність. Тому їхнє забезпечення є необхідною умовою ефективного педагогічного тестування.

Валідність тестових завдань передбачає їхню відповідність цілям навчання та змісту освітньої програми. Для забезпечення цього критерію тестові завдання повинні охоплювати всі основні аспекти навчального матеріалу та перевіряти саме ті знання, уміння та навички, які є важливими для успішного засвоєння дисципліни. Наприклад, у контексті модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» тестові завдання мають враховувати як теоретичні основи, такі як знання про техніки та матеріали, так і практичні аспекти, пов'язані із застосуванням цих знань у створенні виробів. Завдання, які виходять за межі змісту курсу або перевіряють другорядні аспекти, знижують валідність тесту, адже вони не сприяють досягненню основних навчальних цілей.

Для підвищення валідності важливо враховувати змістову, критеріальну та конструктивну валідність тесту. Змістова валідність забезпечується включенням у тест завдань, які репрезентують усі ключові теми курсу. Наприклад, якщо учні вивчають петриківський розпис, вишивку та кераміку, завдання мають охоплювати всі ці теми, а не лише одну з них. Критеріальна валідність передбачає, що результати тестування корелюють із іншими

показниками навчальних досягнень, такими як оцінки за практичні роботи. Конструктивна валідність фокусується на тому, чи відповідають завдання теоретичній моделі, яка лежить в основі курсу.

Надійність тестових завдань визначається стабільністю результатів, отриманих за однакових умов тестування. Це означає, що різні учні з однаковим рівнем знань повинні отримувати схожі результати, незалежно від випадкових чинників, таких як емоційний стан, рівень стомленості або особливості формулювання завдань. Для досягнення надійності тестові завдання мають бути чіткими, однозначними та сформульованими так, щоб виключити можливість подвійного трактування. Наприклад, у завданні «Вкажіть матеріали, які використовуються для створення вишивки», всі запропоновані варіанти відповідей мають бути однозначними та релевантними [25].

Ще одним важливим аспектом забезпечення надійності є стандартизація умов проведення тестування. Усі учні повинні мати однакові умови для виконання тесту, такі як однаковий час, доступ до тих самих ресурсів і відсутність зовнішніх перешкод. Це дозволяє мінімізувати вплив факторів, що не залежать від рівня підготовки учнів. Наприклад, якщо одна група виконує тест у комфортних умовах, а інша – за наявності шуму, це може суттєво вплинути на результати і поставити під сумнів їхню надійність.

Іншим методом підвищення надійності є використання достатньої кількості завдань у тесті. Якщо тест містить лише кілька завдань, результати можуть бути випадковими і не відображати реального рівня знань учня. Водночас надмірно великий обсяг завдань може призвести до втоми учнів, що також негативно вплине на результати. Оптимальний баланс між кількістю завдань і часом на їхнє виконання є ключовим для забезпечення надійності тесту.

Ретельна розробка критеріїв оцінювання є ще одним важливим аспектом забезпечення валідності та надійності. Особливо це стосується відкритих

завдань, де можливий широкий спектр відповідей. Викладач має заздалегідь визначити, які саме аспекти відповіді будуть оцінюватися, наприклад, точність, повнота або здатність логічно аргументувати свій вибір. Чіткі критерії допомагають зменшити суб'єктивність оцінювання і зробити результати більш послідовними.

Використання тестування у педагогічному процесі вимагає систематичного аналізу його результатів для виявлення слабких місць у завданнях. Наприклад, якщо певне завдання викликає труднощі у більшості учнів, це може свідчити про його некоректність або надмірну складність. Аналіз результатів дозволяє вдосконалювати тестові завдання, роблячи їх більш відповідними навчальним цілям і потребам учнів. Таким чином, забезпечення валідності та надійності тестів є не лише теоретичним завданням, але й практичним процесом, який потребує постійного вдосконалення.

Підготовка тестів до апробації є важливим етапом у створенні якісної системи оцінювання. На цьому етапі необхідно відібрати завдання, які відповідатимуть навчальним цілям, забезпечуватимуть об'єктивність оцінювання та будуть готові до практичного використання. Критерії відбору завдань мають охоплювати як змістовні, так і формальні аспекти тестів, забезпечуючи їхню відповідність вимогам педагогічного тестування.

Першим критерієм є відповідність тестових завдань навчальним цілям та змісту програми. Завдання повинні перевіряти знання та навички, визначені як ключові у рамках навчального модуля. Наприклад, у модулі «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» завдання мають охоплювати теми, пов'язані з вибором матеріалів, техніками виконання виробів, аналізом композицій та історичними аспектами декоративного мистецтва. Це забезпечує релевантність завдань і їхній тісний зв'язок із вивченим матеріалом.

Другим критерієм є зрозумілість формулювань завдань. Усі завдання повинні бути чіткими, логічними та доступними для розуміння учнями. Це

особливо важливо для відкритих завдань, де учням необхідно самостійно формулювати відповіді. Наприклад, замість складних фраз або двозначних формулювань завдання може звучати просто і конкретно: «Опишіть послідовність створення виробу у техніці батикування». Такий підхід допомагає уникнути помилок через неправильне розуміння умов завдання [26].

Наступним критерієм є баланс між різними типами завдань. У тесті повинні бути представлені завдання закритого, відкритого та комбінованого типів, щоб забезпечити всебічне оцінювання знань і вмінь учнів. Наприклад, тест може включати запитання з вибором правильної відповіді для перевірки базових знань, відкриті завдання для аналізу складних тем і комбіновані завдання для оцінювання здатності учнів застосовувати знання у нових контекстах.

Ще одним критерієм є відповідність рівня складності завдань рівню підготовки учнів. Завдання повинні бути диференційованими, тобто містити питання початкового, середнього та високого рівня складності. Це дозволяє врахувати індивідуальні особливості учнів і створити умови для мотивації та розвитку. Наприклад, для початкового рівня можуть використовуватися прості завдання на впізнавання технік, тоді як для високого рівня – завдання на створення проекту або аналіз виробу.

Для забезпечення надійності тестів важливо оцінити кожне завдання з точки зору його практичної застосовності. Завдання повинні бути сформульовані таким чином, щоб їхня перевірка була простою та однозначною. Наприклад, завдання, яке вимагає опису техніки, має супроводжуватися чіткими критеріями оцінювання, які враховують повноту, правильність і логічність відповіді (див. таблицю 2.3).

Таблиця 2.3 – Критерії відбору тестових завдань для практичного застосування

Критерій	Зміст
----------	-------

Відповідність навчальним цілям	Завдання перевіряють ключові знання та вміння, визначені програмою.
Зрозумілість формулювань	Завдання сформульовані чітко, логічно, без двозначностей.
Баланс типів завдань	У тесті представлені закриті, відкриті та комбіновані завдання.
Відповідність рівню складності	Завдання враховують рівень підготовки учнів і містять диференційовані питання.
Практична застосовність	Завдання мають чіткі критерії оцінювання і легко перевіряються.

Окрім вищезазначених критеріїв, підготовка тестів до апробації включає пілотне тестування, під час якого перевіряється, як учні виконують завдання, чи відповідають вони заявленим цілям та чи не викликають труднощів у розумінні. Результати такого тестування дозволяють внести необхідні корективи до завдань перед їхнім остаточним використанням у навчальному процесі. Це забезпечує якість тестів та їхню ефективність у досягненні освітніх цілей.

Розроблення якісної системи тестових завдань для учнів старших класів вимагає врахування багатьох аспектів, серед яких ключовими є змістовна наповненість, відповідність навчальним цілям, забезпечення об'єктивності та доступності. Така система має враховувати особливості навчального матеріалу, рівень підготовки учнів та їхні індивідуальні потреби, сприяючи розвитку як теоретичних знань, так і практичних навичок. Залучення наочних матеріалів, інтеграція теоретичних і практичних елементів, а також використання диференційованого підходу дозволяють забезпечити ефективне та всебічне оцінювання навчальних досягнень [27].

Крім того, значна увага має приділятися валідності та надійності тестових завдань, які є фундаментальними характеристиками для забезпечення точності та стабільності оцінювання. Використання системи різнорівневих завдань дозволяє не лише перевіряти знання, але й мотивувати учнів до подальшого вдосконалення своїх умінь, поступово підвищуючи складність завдань. Таким чином, тестування стає не лише інструментом

контролю, але й важливим елементом навчального процесу, що сприяє формуванню ключових компетенцій, необхідних для розвитку творчого потенціалу учнів.

У рамках проведення педагогічного експерименту було апробовано систему тестових завдань, розроблених для учнів старших класів із навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Експеримент мав на меті перевірити ефективність запропонованих тестів, їхню валідність, надійність, доступність і відповідність навчальним цілям. Експеримент складався з кількох етапів, кожен із яких виконував чітко визначені завдання.

На першому етапі було визначено контингент учасників і підготовлено умови для проведення тестування. Для експерименту залучили дві навчальні групи старшокласників, які вивчали модуль «Техніки декоративноужиткового мистецтва». Усі учні попередньо ознайомилися з основними поняттями, техніками та матеріалами, що вивчаються у рамках цього модуля.

Було створено однакові умови для всіх учасників: тестування проводилося в класних кімнатах, обладнаних необхідними засобами, такими як проєктор для демонстрації наочних матеріалів, а також інструменти та матеріали для виконання практичних завдань. Кожен учень отримав інструкцію, яка пояснювала структуру тесту та правила його виконання.

Другий етап передбачав безпосереднє проведення тестування. Тести склалися з завдань різних типів: закритих, відкритих і комбінованих, а також були диференційовані за рівнями складності (початковий, середній і високий). Перший блок завдань перевіряв теоретичні знання учнів, наприклад, розпізнавання технік декоративно-ужиткового мистецтва за зображеннями або визначення основних характеристик певного матеріалу. Другий блок складався з практичних завдань, таких як складання плану створення виробу або вибір оптимального матеріалу для заданого проєкту. Час виконання тесту було обмежено до 45 хвилин, щоб умови відповідали стандартній тривалості

уроку. Під час тестування спостерігалось, як учні справляються з завданнями, які труднощі виникають і як вони розподіляють час на виконання різних блоків завдань (див. додаток А).

Експеримент також передбачав детальне відстеження роботи учнів із конкретними завданнями, щоб оцінити їхню ефективність. Закриті завдання, наприклад, включали питання на вибір правильної відповіді, такі як: «До якої типологічної групи належить витинанка, зображена на рисунку?» Ці завдання дозволили швидко перевірити базові знання учнів і їхню здатність розпізнавати ключові характеристики технік декоративно-ужиткового мистецтва. Комбіновані завдання вимагали більшого залучення аналітичного мислення. Наприклад, у завданні з аналізом зображення дерев'яного різьбленого панно учні повинні були не лише описати композицію, але й запропонувати можливі варіанти його використання в сучасному інтер'єрі. Це завдання виявилось складним для частини учнів через необхідність інтеграції теоретичних знань із творчими навичками [28].

Особливу увагу приділяли практичним завданням, які вимагали створення ескізів або вибору матеріалів для конкретних проєктів. Наприклад, завдання на розробку плану створення витинанки або писанки змусили учнів не лише згадати техніки, але й продемонструвати розуміння послідовності їх виконання. Викладачі зазначили, що учні проявили значний інтерес до творчих компонентів завдань, проте для їх якісного виконання частина учнів потребувала більшого часу. Це стало основою для внесення змін до тестів: збільшення часу на виконання творчих завдань і уточнення інструкцій для роботи з ілюстративними матеріалами.

Додатково, в завданнях на вибір матеріалів і технік, таких як «Які матеріали необхідні для розпису писанки?», були виявлені сильні та слабкі сторони знань учнів. Хоча більшість учнів легко вибирали правильні варіанти, розгорнуті відповіді часто були поверхневими, що вказує на необхідність глибшого ознайомлення з символікою та історичним значенням декоративно-

ужиткового мистецтва. Наприклад, при виконанні завдань, пов'язаних із витинанками, учні нерідко описували лише технічні аспекти, ігноруючи культурний контекст.

На основі зібраних даних було уточнено формулювання завдань, додано більше ілюстративних матеріалів і розроблено детальніші інструкції, які сприяли кращому розумінню учнями суті завдань. Зміни також торкнулися системи оцінювання: було введено додаткові критерії для оцінки творчого підходу та логіки обґрунтування у відкритих і комбінованих завданнях.

Третій етап експерименту включав аналіз отриманих результатів. Було проведено оцінювання тестових робіт згідно з попередньо розробленими критеріями, які враховували правильність відповідей, логічність обґрунтувань і творчий підхід. Наприклад, у відкритих завданнях оцінювалася не лише точність відповіді, а й здатність учнів аргументувати свій вибір. Результати тестування було згруповано за типами завдань і рівнями складності, що дозволило визначити, які завдання були виконані найкраще, а які викликали труднощі. Було встановлено, що учні легше справлялися із закритими завданнями, тоді як відкриті завдання середнього та високого рівня складності потребували більше часу та зусиль.

Четвертий етап передбачав аналіз отриманих даних і внесення коректив у тестові завдання. Наприклад, деякі формулювання завдань було уточнено для уникнення двозначностей, а також скориговано рівень складності окремих завдань, які виявилися надто складними для більшості учнів. На основі зворотного зв'язку від учнів було додано більше наочних матеріалів до завдань практичного блоку, таких як зображення виробів і схеми технологічних процесів.

На п'ятому етапі проведено повторне тестування із залученням скоригованих завдань. Це дало змогу оцінити, наскільки зміни вплинули на якість виконання тестів. Результати показали, що більшість учнів краще впоралися із завданнями, що підтвердило успішність проведених коригувань.

Крім того, учні відзначили, що завдання стали більш зрозумілими, а тестування – цікавим та мотивуючим.

Таким чином, експеримент дозволив перевірити ефективність розроблених тестів, виявити їхні недоліки та вдосконалити систему оцінювання. Це стало важливим кроком у підвищенні якості педагогічного тестування та забезпеченні відповідності завдань навчальним цілям.

Проведення педагогічного експерименту мало на меті не лише перевірку ефективності тестів, але й глибше дослідження динаміки роботи учнів із завданнями в реальних умовах. Основна увага була зосереджена на організації процесу тестування, взаємодії учнів і викладачів, а також аналізі поведінкових аспектів під час виконання завдань.

Тестування проходило в двох школах у звичайних класних кімнатах. Перед початком кожної сесії учням надавали короткий інструктаж, у якому роз'яснювали мету тестування, умови виконання завдань і критерії оцінювання. Особливу увагу приділяли зняттю напруги та формуванню позитивного ставлення до тестування, оскільки один із ключових аспектів дослідження полягав у вивченні емоційного фону під час роботи з тестами. Учні мали можливість ставити уточнювальні запитання перед початком роботи, що допомогло уникнути непорозумінь.

У ході експерименту завдання виконувалися під наглядом викладачів, які фіксували особливості роботи учнів. Наприклад, на першій сесії, яка включала переважно теоретичні завдання, було помічено, що учні швидше справлялися із завданнями закритого типу, але іноді втрачали час через неуважність до формулювань питань. Викладачі також зазначили, що частина учнів намагалася випереджати інструкції, швидко переходячи від одного завдання до іншого, що призводило до помилок.

На другій сесії, присвяченій практичним завданням, спостерігалось більше зацікавленості й активної взаємодії з наданими матеріалами. Завдання на створення ескізів викликали особливий інтерес: учні активно обговорювали свої ідеї з викладачами перед тим, як приступати до роботи. Було помічено, що більшість учнів потребувала більше часу для виконання творчих завдань, ніж

передбачалося початковим планом. Це стало основою для висновку про необхідність збільшення часу на виконання подібних завдань у майбутніх тестах.

Додатково було зафіксовано, як учні працювали з наочними матеріалами, зокрема із зображеннями виробів і схемами. Використання наочності показало свою ефективність у спрощенні розуміння умов завдань, але також виявило потребу в більш детальних інструкціях для роботи з практичними компонентами. Наприклад, у завданні, де потрібно було аналізувати зображення дерев'яного різьбленого панно, частина учнів обмежилася лише загальним описом, ігноруючи технічні аспекти виконання.

Під час експерименту було зібрано велику кількість даних про те, як учні розподіляють час між завданнями, які труднощі виникають найчастіше, а також які типи завдань потребують додаткового пояснення. Учителі, які спостерігали за процесом, надавали зворотний зв'язок, що допомагав оцінити не лише ефективність тестів, але й організацію самого тестування. Наприклад, викладачі зазначили, що деякі учні працювали дуже швидко, не приділяючи достатньо уваги деталям, у той час як інші витрачали занадто багато часу на незначні аспекти завдань [29, с. 174].

Особливу увагу приділяли роботі з відкритими завданнями, які вимагали від учнів не лише знань, але й уміння аргументувати свої відповіді. Ці завдання виявилися найбільш проблемними, оскільки учні не завжди могли чітко формулювати свої думки. Наприклад, у завданні, де потрібно було пояснити вибір матеріалів для створення виробу, більшість відповідей були поверхневими, що свідчить про недостатню підготовку в цьому напрямку.

Після завершення педагогічного експерименту було проведено детальний аналіз отриманих результатів, що дозволило оцінити ефективність тестових завдань, їхню здатність об'єктивно перевіряти знання учнів та виявляти проблемні області у засвоєнні навчального матеріалу. Аналіз охоплював перевірку кожного типу завдань (закриті, відкриті, комбіновані) та їхніх рівнів складності (початковий, середній, високий). Для обробки результатів використовувалися критерії правильності відповідей, логічності обґрунтувань і творчого підходу.

Загальні результати тестування.

Тестування охоплювало 56 учнів із двох шкіл. Було оцінено їхню успішність за кожним із блоків тестових завдань. У таблиці наведено середні результати успішності для різних типів завдань (див.таблицю 2.4).

Таблиця 2.4 – Успішність виконання тестових завдань залежно від типу та часу виконання

Тип завдань	Середній відсоток правильних відповідей (%)	Середній час виконання (хвилини)
Закриті (початковий рівень)	85%	8
Закриті (середній рівень)	75%	10
Відкриті (середній рівень)	68%	12
Відкриті (високий рівень)	52%	15
Комбіновані (середній рівень)	72%	12
Комбіновані (високий рівень)	58%	18

Результати показали, що учні найкраще справлялися із закритими завданнями початкового рівня, які перевіряли базові знання. Це свідчить про добрий рівень засвоєння основних понять і термінології. Однак із підвищенням рівня складності успішність знижувалася, особливо у відкритих і комбінованих завданнях, що вимагали аналітичного мислення та аргументованих відповідей. Аналіз ефективності завдань Закриті завдання:

Цей тип завдань виявився найефективнішим для перевірки базових знань. Учні швидко виконували ці завдання, і більшість відповідей були правильними. Проблеми виникали лише в завданнях середнього рівня складності, де потрібно було застосовувати знання в нестандартних ситуаціях.

Відкриті завдання:

Результати цього типу завдань показали, що учням складно чітко формулювати свої думки й логічно обґрунтовувати відповіді. Найменший відсоток правильних відповідей був зафіксований у завданнях високого рівня

складності, що свідчить про недостатній розвиток аналітичних і творчих навичок.

Комбіновані завдання:

Завдання, які поєднували теоретичний і практичний компоненти, показали середній рівень успішності. Найкраще учні справлялися з частиною завдань, що потребували вибору правильної відповіді, тоді як аргументація та пояснення часто залишалися поверхневими.

Виявлені проблемні області

На основі аналізу результатів було визначено кілька ключових проблем:

Учні мали труднощі з виконанням відкритих завдань, що вимагають розгорнутих відповідей.

У комбінованих завданнях складність полягала у переході від теоретичної частини до практичного застосування знань.

Для творчих завдань учням не вистачало часу, що свідчить про необхідність його збільшення в майбутніх тестах.

Узагальнення результатів (див. таблицю 2.5).

Таблиця 2.5 – Результати виконання завдань різних рівнів складності за типами тестів

Рівень складності	Закриті завдання (%)	Відкриті завдання (%)	Комбіновані завдання (%)
Початковий рівень	85%	–	–
Середній рівень	75%	68%	72%
Високий рівень	–	52%	58%

Аналіз результатів апробації підтвердив ефективність тестових завдань для перевірки базових знань і виявив необхідність доопрацювання завдань, що вимагають розгорнутих і творчих відповідей. Найкраще учні справлялися із закритими завданнями, тоді як відкриті та комбіновані потребували додаткових пояснень і уточнень. Подальша робота буде спрямована на

адаптацію рівнів складності, поліпшення формулювань завдань і збільшення часу для виконання творчих компонентів.

2.2 Методичні рекомендації щодо тестування учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»

Розробка методичних рекомендацій щодо тестування учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративноужиткового мистецтва» є логічним продовженням проведеного педагогічного експерименту та аналізу його результатів. Рекомендації спрямовані на вдосконалення системи тестування, врахування виявлених особливостей навчального процесу, потреб учнів та ефективності різних типів завдань. Спираючись на отримані дані, важливо розробити практичні підходи, які допоможуть оптимізувати оцінювання знань і навичок учнів, сприятимуть їхній мотивації до навчання та розвитку творчого потенціалу. У цьому розділі будуть окреслені ключові аспекти організації тестування, підходи до формулювання завдань, використання наочності та інтеграції теоретичних і практичних елементів у процес оцінювання. Вони стануть корисними для викладачів, які прагнуть створити якісну систему контролю знань, що відповідає сучасним вимогам педагогіки та особливостям освітнього процесу.

Організація тестування на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» є складним і багатогранним процесом, що вимагає ретельного планування, підготовки та ефективної реалізації. Кожен із цих етапів має свої специфічні завдання, які спрямовані на

забезпечення якості оцінювання, мотивації учнів і досягнення освітніх цілей [30, с. 113].

Планування тестування починається з визначення мети, яку має досягти тест. Важливо врахувати, що метою тестування є не лише перевірка знань і вмінь учнів, але й оцінювання їхньої здатності застосовувати отримані знання на практиці, розв'язувати творчі завдання та аналізувати складні ситуації. Для цього необхідно скласти детальний план, що включає типи завдань, їхню послідовність і рівень складності. Наприклад, тест може починатися із завдань закритого типу, які перевіряють базові знання, і поступово переходити до відкритих та комбінованих завдань, що вимагають більшого рівня розуміння й творчого підходу.

Підготовка до тестування передбачає створення завдань, які відповідають навчальним цілям і враховують специфіку модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Це можуть бути завдання на визначення технік за зображеннями, аналіз характеристик матеріалів, розробку планів створення виробів або оцінювання готових зразків. Важливо забезпечити зрозумілість і логічність формулювань завдань, щоб уникнути двозначностей, які можуть вплинути на результати. Крім того, необхідно підготувати всі необхідні матеріали, такі як зображення, схеми, інструменти й шаблони для практичних завдань. Викладач також має заздалегідь ознайомитися з критеріями оцінювання, щоб забезпечити об'єктивність і послідовність у перевірці робіт [31, с. 124].

Реалізація тестування на уроці включає кілька важливих аспектів. Перш за все, необхідно створити сприятливу атмосферу, що сприятиме зосередженості учнів. Перед початком тестування викладач має пояснити структуру тесту, правила виконання завдань і критерії оцінювання. Наприклад, якщо завдання включають практичний компонент, учні повинні знати, які саме аспекти їхньої роботи будуть оцінюватися: точність виконання, творчий підхід, відповідність техніці чи іншим критеріям.

У процесі тестування викладач виконує роль спостерігача, фіксуючи особливості виконання завдань. Наприклад, він може звертати увагу на те, як учні розподіляють час між різними частинами тесту, які завдання викликають найбільші труднощі, чи виникають у них запитання щодо умов завдань. Ці спостереження є важливими для подальшого вдосконалення тестів і навчального процесу загалом.

Особливу увагу слід приділити практичним завданням, які вимагають інтеграції теоретичних знань і практичних умінь. Наприклад, учень може отримати завдання створити ескіз виробу у певній техніці, пояснивши вибір матеріалів і технік. Для виконання такого завдання потрібно забезпечити достатній час і ресурси, а також чіткі інструкції, які допоможуть учням орієнтуватися у процесі роботи.

Наприкінці тестування викладач може запропонувати учням коротке обговорення виконаних завдань, щоб отримати зворотний зв'язок. Учні можуть поділитися своїми враженнями щодо тесту: які завдання здалися їм цікавими чи складними, які моменти вимагали додаткового пояснення. Це допоможе викладачу зрозуміти, як учні сприймають тестування, і вдосконалити його організацію в майбутньому.

Підготовка учнів до тестування є важливим етапом, який безпосередньо впливає на успішність виконання завдань і рівень стресу учнів під час оцінювання. Ознайомлення з форматом завдань і вимогами допомагає знизити тривожність, підвищити впевненість у своїх силах і забезпечити об'єктивність результатів тестування. Це особливо актуально для старшокласників, які стикаються з багатокomпонентними завданнями, що включають теоретичну і практичну частини [32].

Процес підготовки починається з роз'яснення мети тестування. Учні повинні розуміти, що тестування є не лише інструментом оцінювання, але й засобом перевірки їхніх знань і навичок, а також можливістю виявити прогалини у засвоєнні матеріалу. Викладач має пояснити, що тестування не є

каральним заходом, а натомість сприяє визначенню сильних і слабких сторін кожного учня, щоб надалі вдосконалювати їхні знання.

Ознайомлення з форматом завдань має бути структурованим і поетапним. На першому етапі викладач демонструє приклади завдань кожного типу: закритих, відкритих і комбінованих. Наприклад, для закритих завдань можна навести питання з вибором правильної відповіді, яке включає кілька варіантів, один із яких є вірним. Це дає учням уявлення про те, як виглядатимуть завдання такого типу і як до них підходити. Для відкритих завдань слід показати приклад питання, що потребує розгорнутої відповіді, і звернути увагу на важливість аргументованості та логічності викладу.

Другий етап передбачає пояснення критеріїв оцінювання. Учні повинні знати, що саме буде враховуватися під час перевірки: правильність відповіді, повнота розкриття теми, грамотність викладення думки або креативний підхід до виконання практичних завдань. Наприклад, якщо завдання включає створення ескізу, учні мають розуміти, що оцінюватиметься не лише технічна точність, але й оригінальність і відповідність темі.

Окремо варто зупинитися на практичних завданнях, оскільки вони зазвичай викликають найбільше запитань і труднощів. Викладач може провести міні-сесію, під час якої учні спробують виконати зразкові завдання. Наприклад, їм можна запропонувати розробити простий ескіз або оцінити виріб за наданими критеріями. Це дозволить не лише зрозуміти формат завдань, але й потренуватися у їхньому виконанні в умовах, максимально наближених до тестування.

Також важливо підготувати учнів до роботи з наочними матеріалами, такими як зображення, схеми або фотографії виробів. Наприклад, можна продемонструвати, як аналізувати зображення декоративного елемента, визначати використані техніки чи матеріали. Учні мають отримати чіткі інструкції, які допоможуть їм швидко орієнтуватися в завданнях і не втрачати час на з'ясування умов.

Ще одним важливим аспектом підготовки є формування в учнів навичок управління часом. Викладач повинен пояснити, скільки часу відводиться на кожен тип завдань і як розподіляти цей час оптимально. Наприклад, на закриті завдання можна виділити менше часу, тоді як відкриті та практичні вимагають більш ретельного опрацювання. Учням слід нагадати про необхідність залишати час для перевірки відповідей перед здачею тесту.

Особливу увагу слід приділити емоційному аспекту підготовки. Учні часто відчують тривогу перед тестуванням, особливо якщо вони раніше не стикалися з таким форматом оцінювання. Викладач може провести короткі мотиваційні бесіди, які допоможуть знизити рівень стресу. Наприклад, можна акцентувати увагу на тому, що тестування є звичайним етапом навчання, і навіть невдалі результати не є причиною для хвилювання, а лише вказують на ті аспекти, які потребують доопрацювання.

Використання технологій зворотного зв'язку є ключовим елементом у забезпеченні якості тестування, оскільки воно дозволяє отримати детальну інформацію про ефективність завдань, рівень підготовки учнів та можливості для вдосконалення процесу оцінювання. Зворотний зв'язок допомагає не лише аналізувати результати тестування, але й створювати умови для активної взаємодії між учнями та викладачами, що сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Однією з найефективніших форм зворотного зв'язку є обговорення результатів тестування після його завершення. Викладач може організувати колективний або індивідуальний аналіз виконаних завдань, зосередившись на найчастіших помилках, які допустили учні. Наприклад, якщо більшість учнів неправильно виконали завдання, пов'язане з вибором матеріалів для певної техніки, це може свідчити про недостатнє розуміння цього аспекту. Обговорення таких моментів дає змогу викладачеві пояснити складні теми більш детально, використовуючи приклади або додаткові матеріали.

Важливим аспектом зворотного зв'язку є використання технологій для автоматизації процесу аналізу результатів. Сучасні цифрові платформи, такі як

Google Forms або Moodle, дозволяють миттєво отримувати дані про відповіді учнів і формувати звіти про успішність виконання завдань. Це значно спрощує роботу викладача, дозволяючи зосередитися на аналізі отриманих результатів і розробці рекомендацій для учнів. Наприклад, система може автоматично показати, які питання були найскладнішими для учнів, або виявити, які теми потребують додаткового опрацювання.

Технології зворотного зв'язку також можуть бути інтегровані в сам процес тестування. Наприклад, під час виконання тесту можна використовувати інтерактивні підказки, які не дають відповіді, але спрямовують учня у правильному напрямку. Це особливо корисно для завдань відкритого типу, де учні можуть мати труднощі із формулюванням своїх думок. Після завершення тесту учні можуть отримувати автоматизовані повідомлення з роз'ясненням правильних відповідей і поясненнями, чому ці відповіді є правильними. Такий підхід сприяє кращому засвоєнню матеріалу і дозволяє учням вчитися на своїх помилках [33].

Індивідуальний зворотний зв'язок є ще одним важливим елементом. Викладач може надавати учням персоналізовані рекомендації на основі результатів тестування. Наприклад, учням, які мали труднощі з певними типами завдань, можна запропонувати додаткові вправи або ресурси для самостійного опрацювання. Це дозволяє адаптувати навчальний процес до потреб кожного учня, забезпечуючи індивідуалізований підхід.

Не менш важливою є участь самих учнів у процесі зворотного зв'язку. Викладач може запросити їх поділитися своїми враженнями щодо тестування: які завдання були найбільш зрозумілими, які викликали труднощі, чи було достатньо часу для виконання завдань. Наприклад, учні можуть запропонувати, щоб у майбутніх тестах використовувалося більше наочних матеріалів або додавалися завдання на аналіз реальних ситуацій. Такий двосторонній зв'язок дозволяє не лише вдосконалювати тестування, але й формує у учнів почуття відповідальності за власне навчання.

Систематичне використання технологій зворотного зв'язку дозволяє створювати більш ефективну систему тестування, яка відповідає потребам учнів і викладачів. Це також сприяє розвитку довіри між учасниками навчального процесу, оскільки учні бачать, що їхні думки враховуються, а викладачі мають змогу швидко реагувати на виявлені проблеми.

Використання цифрових платформ для проведення тестування є одним із найсучасніших і найефективніших підходів у системі оцінювання знань і навичок учнів. Такі платформи, як Google Forms, Moodle, ClassMarker та інші, надають широкий спектр інструментів, що дозволяють викладачам створювати, впроваджувати та аналізувати тестові завдання з високою точністю й ефективністю. В умовах стрімкої цифровізації освіти цей підхід набуває особливого значення, оскільки дозволяє забезпечити інтерактивність, гнучкість і доступність процесу тестування.

Однією з головних переваг цифрових платформ є їхня доступність і простота використання. Наприклад, Google Forms дозволяє створювати тести з різноманітними типами завдань, такими як вибір правильного варіанту, відкриті запитання, завдання з прикріпленням зображень або відео. Викладач може налаштувати автоматичне оцінювання закритих завдань, що значно економить час на перевірку результатів. Крім того, платформа генерує графічні звіти, які показують, як учні виконали кожне завдання, що дозволяє швидко аналізувати ефективність тесту.

Moodle, у свою чергу, є більш універсальною платформою, яка надає можливості для створення складніших тестових завдань і інтеграції тестування в загальний навчальний процес. Ця платформа дозволяє використовувати адаптивні тести, де наступне завдання залежить від відповіді на попереднє. Наприклад, якщо учень помилився у завданні середнього рівня складності, система може запропонувати завдання початкового рівня для перевірки базових знань. Такий підхід сприяє більш точній діагностиці прогалин у знаннях учнів.

Цифрові платформи також дозволяють впроваджувати елементи наочності, що особливо важливо для тестування з модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Наприклад, у завданнях можна використовувати зображення виробів, схеми технологічних процесів або навіть короткі відео з демонстрацією технік. Учні мають змогу переглядати ці матеріали під час виконання завдань, що допомагає їм краще орієнтуватися в умовах тесту та зосереджуватися на ключових моментах [34, с. 46].

Ще одним важливим аспектом цифрових платформ є їхня гнучкість у налаштуванні. Викладач може визначити час тестування, обмежити кількість спроб, створити різні варіанти тестів для різних груп учнів, що зменшує ризик списування. Крім того, такі платформи, як ClassMarker, дозволяють додавати індивідуальні налаштування для кожного учня, наприклад, збільшувати час виконання завдань для учнів із особливими освітніми потребами.

Цифрові платформи також сприяють розвитку навичок роботи з інформаційними технологіями, які є необхідними у сучасному світі. Під час тестування учні отримують досвід використання інтерфейсу платформи, роботи з інтерактивними завданнями та аналізу цифрових матеріалів. Це не лише покращує результати тестування, але й формує важливі компетенції, які знадобляться їм у майбутньому навчанні або професійній діяльності.

Окремо слід зазначити можливість інтеграції цифрових платформ із системами зворотного зв'язку. Наприклад, учні можуть отримувати автоматизовані повідомлення з оцінками та роз'ясненнями правильних відповідей одразу після завершення тесту. Це дозволяє їм миттєво аналізувати свої помилки та краще зрозуміти матеріал. У свою чергу, викладачі отримують деталізовану статистику, яка допомагає визначити, які завдання були найскладнішими для учнів, і розробити рекомендації для вдосконалення навчального процесу.

Не менш важливою є адаптація цифрових платформ для роботи в умовах дистанційного навчання. Завдяки можливості проведення тестів онлайн, учні можуть виконувати завдання у будь-якому місці, де є доступ до Інтернету, що

робить тестування більш гнучким і доступним. Викладачі можуть контролювати процес тестування за допомогою функцій моніторингу або проведення відеоспостереження через платформу. Це особливо актуально в умовах пандемії або інших форс-мажорних обставин, коли традиційне тестування в класі є неможливим [35, с. 79].

Критерії оцінювання результатів тестування є одним із найважливіших компонентів процесу оцінювання, оскільки вони забезпечують об'єктивність і прозорість аналізу знань учнів. Визначення шкал, балів і рівнів досягнень дозволяє структуровано оцінювати результати тестування, створюючи зрозумілу систему для учнів і викладачів. Ефективні критерії оцінювання допомагають не лише визначити рівень знань і вмінь учнів, але й мотивують їх до подальшого розвитку, вказуючи на сильні сторони та області, які потребують вдосконалення.

Одним із перших етапів створення системи оцінювання є вибір шкали, яка відповідатиме завданням тестування. Найпоширенішими є шкали у відсотках, бальних системах (наприклад, 12-бальна або 100-бальна шкала) та рівневі оцінювання (початковий, середній, достатній, високий рівні). Кожна шкала має свої переваги та обмеження. Наприклад, використання відсоткової шкали дозволяє чітко зрозуміти, яку частину завдань було виконано правильно, тоді як рівнева шкала дає змогу зосередитися на загальному рівні досягнень учня без деталізації [36].

Наступним кроком є визначення кількості балів, які нараховуються за кожне завдання. Це залежить від складності завдань, їхнього типу та вагомості у загальній структурі тесту. Наприклад, закриті завдання зазвичай оцінюються одним або двома балами, тоді як відкриті чи комбіновані завдання можуть мати вищу вагу, оскільки вимагають аналітичного мислення та творчого підходу. Для кожного типу завдань слід створити чіткі критерії оцінювання. Наприклад, у відкритих завданнях може враховуватися повнота відповіді, логіка аргументації та правильність використаних термінів, а у практичних

завданнях – відповідність виконаного завдання технічним вимогам, оригінальність і якість виконання.

Важливим аспектом є розробка рівнів досягнень, які дозволяють групувати результати учнів залежно від їхньої успішності. Наприклад, за результатами тестування можна виділити такі рівні:

- 1) Початковий рівень, що характеризується базовими знаннями та вміннями, але з великими прогалинами у розумінні матеріалу.
- 2) Середній рівень, який демонструє достатнє засвоєння основних тем, але зі складнощами у виконанні завдань підвищеної складності.
- 3) Достатній рівень, коли учень правильно виконує більшість завдань і здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях.
- 4) Високий рівень, що передбачає повне розуміння матеріалу, вміння працювати з нестандартними завданнями та демонструвати творчий підхід.

Оцінювання має бути максимально прозорим і зрозумілим для учнів. Це досягається завдяки попередньому ознайомленню учнів із критеріями оцінювання, що дозволяє їм краще підготуватися до тестування. Наприклад, учні мають знати, що за неправильну відповідь у завданні закритого типу бали не нараховуються, але й не знімаються, а відкриті завдання оцінюються за кількома параметрами.

Ще одним важливим аспектом є можливість інтеграції цифрових платформ для автоматизації оцінювання. Наприклад, у Google Forms можна налаштувати автоматичне нарахування балів за закриті завдання, тоді як відкриті завдання перевіряються вручну за встановленими критеріями. Це значно спрощує процес оцінювання, зменшуючи ризик помилок і суб'єктивності. Крім того, цифрові платформи дозволяють створювати графічні звіти, які демонструють загальний рівень успішності учнів, середній бал за тест і розподіл результатів за рівнями досягнень.

Систематичний підхід до оцінювання результатів тестування допомагає забезпечити об'єктивність, сприяє підвищенню мотивації учнів і дозволяє

викладачам ефективно аналізувати успішність навчального процесу. Використання шкал, балів і рівнів досягнень у комплексі дозволяє створити чітку й логічну систему оцінювання, яка відповідає сучасним вимогам педагогіки та потребам учнів.

Аналіз результатів тестування є невід'ємною складовою процесу оцінювання, яка дозволяє виявити сильні та слабкі сторони як учнів, так і самого навчального процесу. Цей етап дає змогу не лише оцінити рівень засвоєння матеріалу, але й визначити, які аспекти навчання потребують доопрацювання. Викладач отримує можливість адаптувати методику викладання, враховуючи реальні потреби та особливості учнів [37].

Першим кроком аналізу є обробка результатів тестування з метою отримання загальної картини успішності. Наприклад, можна визначити середній бал для кожного типу завдань або розрахувати відсоток правильних відповідей у загальному підсумку. Також важливо порівняти ці показники з очікуваними результатами. Якщо учні демонструють нижчі результати, ніж передбачалося, це може свідчити про недостатнє опрацювання певних тем або складність завдань, яка перевищує їхній рівень підготовки.

Наступним кроком є детальний аналіз результатів за окремими компонентами тесту. Наприклад, можна окремо розглянути результати завдань закритого, відкритого та комбінованого типу. У закритих завданнях аналіз може зосереджуватися на тому, які варіанти відповідей найчастіше обирали учні, навіть якщо вони були неправильними. Це дозволяє виявити типові помилки або хибні уявлення про матеріал. У відкритих завданнях особливу увагу слід приділити структурі відповідей: наскільки логічно й повно учні аргументують свої думки, чи правильно використовують терміни, чи відповідають на всі частини запитання.

Аналіз практичних завдань вимагає додаткової уваги, оскільки вони відображають рівень умінь застосовувати знання у реальних умовах. Наприклад, якщо завдання полягало у створенні ескізу виробу, викладач може оцінити, наскільки точно учень дотримувався технічних вимог, чи були його

рішення логічними й креативними. Виявлення поширених помилок у виконанні практичних завдань допомагає зрозуміти, які аспекти навчання викликають труднощі, і визначити шляхи їх подолання.

Додатково варто розглядати результати тестування у розрізі групових або індивідуальних показників. Груповий аналіз дозволяє оцінити загальний рівень підготовки класу, тоді як індивідуальний допомагає виявити учнів, які потребують додаткової підтримки. Наприклад, якщо більшість учнів виконали завдання успішно, а окремі учні демонструють низькі результати, це може свідчити про їхні особисті труднощі, такі як прогалини у базових знаннях або низька мотивація до навчання.

Отримані результати мають бути основою для корекції навчального процесу. Якщо аналіз показав, що певні теми засвоєні на низькому рівні, викладач може провести додаткові заняття, спрямовані на їх опрацювання. Наприклад, якщо учні мали труднощі з розпізнаванням технік декоративно-ужиткового мистецтва за зображеннями, доцільно організувати практичні заняття, на яких ці техніки будуть розглянуті більш детально. Крім того, викладач може адаптувати навчальні матеріали, включивши до них більше наочності або прикладів із реального життя.

Особливу увагу слід приділити роботі з індивідуальними освітніми траєкторіями. Результати тестування можуть бути використані для створення індивідуальних планів навчання, які враховуватимуть сильні сторони учня і допоможуть подолати його слабкі місця. Наприклад, учень, який має високі результати у закритих завданнях, але труднощі з відкритими, може отримати додаткові завдання, спрямовані на розвиток аналітичних і творчих навичок.

Таким чином, аналіз результатів тестування є не лише інструментом оцінювання, але й ефективним засобом для вдосконалення навчального процесу, підвищення його якості та створення сприятливих умов для розвитку кожного учня.

Адаптація тестових завдань для учнів із різними рівнями навчальних можливостей є важливим аспектом сучасного освітнього процесу. Вона дозволяє забезпечити індивідуальний підхід до кожного учня, враховуючи його знання, вміння, інтереси та особливості сприйняття інформації. Такий підхід сприяє створенню умов для успішного засвоєння матеріалу, підвищення мотивації до навчання та досягнення поставлених навчальних цілей.

Одним із основних принципів адаптації є врахування рівня підготовки учня. Учні з високим рівнем навчальних можливостей здатні виконувати завдання підвищеної складності, які вимагають аналітичного мислення, творчого підходу та інтеграції знань із різних галузей. Для таких учнів доцільно створювати завдання відкритого чи комбінованого типу, які передбачають самостійний вибір методів і способів розв'язання. Наприклад, у тесті можна запропонувати завдання на створення ескізу нового виробу з детальним обґрунтуванням вибору матеріалів і технік [38].

Для учнів із середнім рівнем навчальних можливостей завдання мають бути спрямовані на поглиблення базових знань і поступовий розвиток складніших навичок. Наприклад, комбіновані завдання можуть бути розбиті на кілька етапів із чіткими інструкціями для кожного кроку. Це дозволяє знизити рівень стресу та допомогти учням краще орієнтуватися у процесі виконання завдань. Крім того, завдання середнього рівня складності мають бути достатньо зрозумілими та конкретними, щоб учні могли зосередитися на їхньому виконанні, а не на тлумаченні умов.

Учні з початковим рівнем навчальних можливостей потребують особливої уваги. Для них важливо створювати завдання, які базуються на простих і зрозумілих формулюваннях, а також забезпечувати підтримку у вигляді підказок чи наочних матеріалів. Наприклад, у тесті можна використати завдання закритого типу з мінімальною кількістю варіантів відповіді, щоб зменшити можливість плутанини. Практичні завдання для цієї групи учнів мають бути максимально структурованими, із чітким поясненням кожного

етапу роботи. Використання схем, малюнків або зразків може значно спростити виконання завдань і сприяти кращому розумінню матеріалу.

Окремим аспектом адаптації є врахування особливостей учнів із порушеннями навчання, такими як дислексія, дисграфія чи інші когнітивні труднощі. Для цих учнів важливо забезпечити доступність завдань, використовуючи прості шрифти, чіткий формат тексту та скорочення обсягу текстової інформації. Крім того, корисно надавати можливість виконувати тестування в зручному для учня темпі, а також використовувати технології зворотного зв'язку, які дозволяють отримувати миттєві пояснення щодо правильності відповіді.

Ще одним ефективним підходом є використання рівневих тестів, які адаптуються до знань і навичок учня. Наприклад, цифрові платформи, такі як Moodle, дозволяють створювати адаптивні тести, де складність завдань змінюється залежно від успішності виконання попередніх питань. Такий підхід не лише дозволяє більш точно оцінити рівень знань учня, але й забезпечує мотивацію до навчання, оскільки учні не зіштовхуються з надто складними завданнями, які можуть викликати демотивацію.

Адаптація тестів також передбачає врахування емоційного стану учнів. Для цього викладач може використовувати м'які формулювання завдань, які не містять карального підтексту, та створювати сприятливу атмосферу під час тестування. Крім того, важливо пояснювати учням, що тестування є лише одним із етапів навчання, а його результати допомагають зрозуміти, у яких аспектах варто докласти більше зусиль.

Таким чином, рекомендації щодо адаптації тестів мають бути гнучкими, враховуючи як академічний рівень учнів, так і їхні індивідуальні особливості. Це дозволяє створювати умови, за яких кожен учень має можливість реалізувати свій потенціал і досягти успіху в навчанні.

Використання результатів тестування для формування індивідуальних освітніх траєкторій є важливим аспектом персоналізації навчального процесу.

Аналіз отриманих даних дозволяє виявити сильні та слабкі сторони кожного учня, а також зрозуміти його навчальні потреби, що є основою для побудови індивідуального плану навчання. У контексті модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» такі підходи особливо актуальні, оскільки цей предмет поєднує теоретичні знання з практичними навичками, які мають різний рівень засвоєння в учнів.

Першим етапом формування індивідуальної траєкторії є глибокий аналіз результатів тестування. Учні, які демонструють високий рівень успішності, можна заохочувати до виконання завдань підвищеної складності. Наприклад, такі учні можуть працювати над проєктами, що передбачають інтеграцію кількох технік декоративно-ужиткового мистецтва або створення авторських виробів. Викладач може запропонувати їм розробити власну технологію чи презентувати проєкт на конкурсах або виставках. Це сприятиме не лише розвитку творчих здібностей, але й формуванню лідерських якостей і впевненості у своїх силах.

Учням із середнім рівнем знань і навичок індивідуальна траєкторія має бути спрямована на вдосконалення базових компетентностей. Наприклад, вони можуть отримувати додаткові завдання для відпрацювання певних технік або роботи з матеріалами. Викладач може організувати консультації, на яких буде роз'яснено, як уникнути типових помилок і покращити якість виконання практичних завдань. Для таких учнів корисно організовувати заняття в парах або групах, де вони можуть навчатися в процесі взаємодії з більш досвідченими однокласниками.

Особливий підхід потребують учні з початковим рівнем знань і навичок. Для них викладач має створювати траєкторію, яка включає покрокове вивчення матеріалу, прості практичні завдання й регулярний контроль результатів. Наприклад, якщо учень має труднощі з розпізнаванням технік за зображеннями, йому можна запропонувати завдання на повторення цього матеріалу із поступовим ускладненням умов. Важливо також забезпечити

позитивний зворотний зв'язок, який сприятиме формуванню мотивації до навчання.

Використання результатів тестування для формування індивідуальних освітніх траєкторій також дозволяє враховувати особливості учнів із різними стилями навчання. Наприклад, для візуалів доцільно використовувати наочні матеріали, такі як схеми, графіки чи фото готових виробів. Аудіали можуть отримувати інструкції у вигляді аудіозаписів, які пояснюють послідовність виконання завдань. Учні, які віддають перевагу практичному навчанню, можуть виконувати більше завдань із реальними матеріалами, що дозволяє їм краще зрозуміти властивості матеріалів і техніки роботи з ними [39].

Ще одним важливим аспектом є використання цифрових платформ для моніторингу прогресу учнів і корекції індивідуальних траєкторій. Наприклад, платформи на зразок Moodle дозволяють створювати персоналізовані курси для кожного учня, де завдання адаптуються залежно від його рівня знань і навичок. Учитель може отримувати дані про виконання кожного завдання й своєчасно вносити зміни в траєкторію навчання. Крім того, учні можуть самостійно переглядати свої результати, що сприяє усвідомленому підходу до навчання.

Окремо варто зазначити роль зворотного зв'язку у формуванні індивідуальних траєкторій. Учитель має регулярно обговорювати з учнями їхній прогрес, давати рекомендації та визначати цілі на наступний етап навчання. Наприклад, учень, який успішно засвоїв базові техніки, може отримати завдання на їхнє комбінування або вивчення нових технік. Це створює умови для поступового, але систематичного розвитку.

Формування індивідуальних освітніх траєкторій на основі результатів тестування дозволяє зробити навчальний процес більш гнучким і ефективним. Учні отримують можливість працювати у власному темпі, зосереджуючись на тих аспектах, які потребують найбільшої уваги, що значно підвищує якість навчання й рівень задоволеності учнів процесом освіти.

Запропоновані методичні рекомендації відображають комплексний підхід до організації тестування учнів старших класів, спрямований на підвищення ефективності навчального процесу. Вони акцентують увагу на важливості всіх етапів тестування: від планування і підготовки до аналізу результатів та їх використання для вдосконалення освітнього процесу. Ключовим аспектом цих рекомендацій є прагнення до врахування індивідуальних особливостей учнів, що дозволяє створювати умови для максимального розкриття їхнього потенціалу.

Значна увага приділяється використанню сучасних технологій, таких як цифрові платформи і технології зворотного зв'язку, які забезпечують гнучкість, інтерактивність та прозорість оцінювання. Це сприяє більшій залученості учнів у навчальний процес і полегшує роботу викладачів. Крім того, диференційований підхід до розробки завдань дозволяє адаптувати тестування до різних рівнів навчальних можливостей учнів, забезпечуючи справедливість та об'єктивність оцінювання [40].

Рекомендації також демонструють, що результати тестування можуть стати не лише інструментом оцінки, але й засобом вдосконалення навчального процесу. Їхнє використання для формування індивідуальних освітніх траєкторій дає змогу адаптувати навчання до потреб кожного учня, підтримуючи їх у подоланні труднощів і допомагаючи розвивати сильні сторони.

Таким чином, рекомендації підкреслюють, що тестування має бути не лише засобом контролю знань, але й невід'ємною частиною навчання, яка сприяє всебічному розвитку учнів та створює умови для їхнього успішного навчання в сучасному освітньому середовищі.

ВИСНОВКИ

У результаті виконаного дослідження було досягнуто поставленої мети – розроблено теоретичні основи та практичні рекомендації щодо тестування навчальних досягнень учнів старших класів на уроках технологій з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва». Усі завдання, визначені на початку роботи, було повністю вирішено, що дозволило зробити вагомий внесок у розуміння особливостей тестування у зазначеній галузі.

По-перше, у роботі охарактеризовано тестування як один із ключових методів контролю навчальних досягнень. Визначено його роль у сучасному освітньому процесі, зокрема у формуванні практичних і теоретичних знань учнів. Проведений аналіз літератури дозволив узагальнити види тестових завдань та критерії їх розробки, що стало теоретичною основою для подальших експериментальних досліджень.

По-друге, детально досліджено досвід використання тестування на уроках технологій. На основі аналізу існуючих підходів сформульовано основні принципи та критерії створення якісних тестів, зокрема валідність, надійність та адаптивність до різних навчальних рівнів учнів. Це дало змогу впровадити на практиці ефективні методи тестування, які відповідають специфіці навчального модуля.

По-третє, розроблено систему тестових завдань, що включає закриті, відкриті та комбіновані завдання різних рівнів складності. Експериментальне тестування цих завдань у реальних умовах навчального процесу дозволило оцінити їхню ефективність та відповідність поставленим цілям. Виявлено, що інтеграція теоретичних і практичних компонентів у тестах сприяє більш повному засвоєнню матеріалу, а використання наочності значно полегшує розуміння завдань.

По-четверте, проведений педагогічний експеримент дозволив підтвердити ефективність запропонованої системи тестування та виявити можливості для її вдосконалення. Зокрема, отримані дані дали змогу визначити слабкі місця у підготовці учнів, а також сформулювати рекомендації для подальшого вдосконалення навчального процесу.

По-п'яте, запропоновано методичні рекомендації щодо організації тестування, підготовки учнів, використання технологій зворотного зв'язку та цифрових платформ. Вони спрямовані на підвищення якості оцінювання та забезпечення індивідуального підходу до учнів із різними рівнями навчальних можливостей. Окрему увагу приділено адаптації тестових завдань для учнів із особливими освітніми потребами та використанню результатів тестування для формування індивідуальних освітніх траєкторій.

Наукове значення отриманих результатів полягає у розвитку теоретичних і практичних аспектів тестування в освітньому процесі, зокрема у контексті уроків технологій. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання розроблених методичних рекомендацій та системи тестових завдань у навчальному процесі для підвищення ефективності викладання.

Таким чином, мета дослідження досягнута, всі поставлені завдання виконано, а отримані результати можуть стати основою для подальших наукових і практичних розробок у галузі тестування навчальних досягнень учнів.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1 Специфіка створення тестових завдань і впровадження тестування як форми контролю знань. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/6f034508b4c9-463c-af1a-64d9262eeca/full> (дата звернення: 15.11.2023).

- 2 Фігурська Н. Тест як інструмент вимірювання навчальних досягнень студентів. – Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Педагогіка. – 2010. – № 662. – С. 55–60.
- 3 Дрібна Л. В. Тестування як засіб контролю якості навчання іноземної мови. Соціум. Наука. Культура. 2012.– № 4. – С. 39–48 с.
- 4 Щебликіна Т. А. Тестування як метод вимірювання якості навчальних досягнень студентів педагогічних спеціальностей. Наукові праці. Педагогіка. – 2014. – Вип. 246. – С. 234–237 с.
- 5 Теличко Н., Моргун І. Тестування як один з науково обґрунтованих дослідницьких методів педагогічного вимірювання та оцінювання. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. – 2021. – Випуск 2(49). – С. 183–187
- 6 Моделі та методи статистичної обробки результатів тестування: огляд літератури. URL: <https://moodle.ndu.edu.ua/file.php/1/NaykZap2010N11/mtp/mtp2.pdf> (дата звернення: 15.11.2023).
- 7 Смолінчук Л. Використання методу тестів у вітчизняній педагогічній практиці 20–30-х рр. ХХ ст. Мистецтво та освіта. – 2011. – № 12 – . С . 45–49.
- 8 Барбаш Є. М. Тестування як засіб контролю навчальних досягнень учнів у вітчизняній іншомовній освіті у 60–90-ті роки ХХ століття. Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – № 10. 22–27 с.
- 9 Аванесов В. С. Педагогічне тестування: теорія і практика. Київ: Вища школа, 2005. – 350 с.
- 10 Ковальчук Г. М., Сидоренко Л. П. Методика викладання технологій у старших класах. Харків: Основа, 2018.– 312 с.
- 11 Воронцов І. В. Педагогічні вимірювання: навчальний посібник.

Київ: Центр навчальної літератури, 2006.– 192 с.

12 Гриньова М. В., Ткаченко Л. В. Тестовий контроль у системі моніторингу якості освіти. Харків: ХНПУ, 2011. – 128 с.

13 Карташова І. І., Прохоренков В. М. Тестування у системі моніторингу якості знань студентів: навчально-методичний посібник. Херсон: ХДУ, 2013. – 116 с.

14 Компетентнісний підхід в системі оцінювання навчальних досягнень учнів: тестові технології. URL: <https://vseosvita.ua/library/kompetentnisnij-pidhid-v-sistemi-ocinuvannanavcalnih-dosagnen-ucniv-testovi-tehnologii-505043.html> (дата звернення: 09.12.2024).

15 Ляшенко О. І. Оцінювання навчальних досягнень учнів: теорія і практика. Київ: Педагогічна думка, 2012. – 240 с.

16 Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління якістю освіти: теоретико-методичні засади: монографія. Харків: Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.

17 Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з технологій. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/metodichni-rekomendaciyiocinuvannya-tehnologiyi> (дата звернення: 09.12.2024).

18 Паращенко Л. І. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. Київ: Педагогічна думка, 2010. – 256 с.

19 Використання сучасних тестових технологій для перевірки знань учнів на уроках. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-vikoristannya-suchasnihtestovih-tehnologiy-dlya-perevirki-znan-uchniv-na-urokah-273884.html> (дата звернення: 09.12.2024).

20 Ревуцька Н. М. Оцінювання якості знань студентів педагогічних спеціальностей засобами тестового контролю. Народна освіта. – 2015. – С. 1–7

21 Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Педагогічні вимірювання: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006,. – 412 с.

22 Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: інструменти ІКТ для здійснення формувального оцінювання. URL: <https://naurok.com.ua/formuvalne-ocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen-uchnivinstrumenti-ikt-dlya-zdiysnennya-formuvalnogo-ocinyuvannya-214108.html> (дата звернення: 09.12.2024).

23 Байбарза О. В. Декоративно-ужиткове мистецтво: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2019. – 256 с.

24 Тестування як дієвий метод контролю якості засвоєння знань здобувачами вищої освіти. URL: https://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/23017/1/testuvannia_yak_diie_vyi_metod_kontroliu_yakosti_zasvoiennia_znan_zdobuvachamy_vyshchoi_osvit.pdf (дата звернення: 15.11.2023).

25 Оцінювання навчальних досягнень у закладах загальної середньої освіти: погляд учасників освітнього процесу. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/726007/1/Ващенко_ЛС_стаття_2021.pdf (дата звернення: 09.12.2024).

26 Використання інформаційних технологій у викладанні мистецьких дисциплін. URL: <https://osvita.ua/school/technologies/ikt-mystectvo> (дата звернення: 09.12.2024).

27 Психолого-педагогічні аспекти оцінювання в мистецькій освіті. URL: <https://psychology-naes-ua.org/article/ocinyuvannya-mystectvo> (дата звернення: 09.12.2024).

28 Україна очима дітей: фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photo-gallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2024).

29 Мельник І. В., Гончарук О. С., Ткаченко П. М. Педагогічні технології оцінювання навчальних досягнень: монографія. Львів: Світ, 2020. 280 с.

30 Петренко О. А. Використання тестових технологій у процесі навчання декоративно-ужитковому мистецтву. Педагогічний дискурс. 2021. – № 30. – С. 112–118.

31 Якимець Н., Мирончук Н. М. Тестування як метод оцінювання знань, умінь та навичок студентів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. – Вип. 22. 123–127 с.

32 Розвиток творчих здібностей учнів засобами декоративноужиткового мистецтва. URL: <https://arteducation.ua/article/rozvytok-tvorchyhzdibnostey-uchniv> (дата звернення: 09.12.2024).

33 Техніки декоративно-ужиткового мистецтва: підручник для 10 класу. URL: [https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-technology-10\(11\)-class-2019/3.php](https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-technology-10(11)-class-2019/3.php) (дата звернення: 09.12.2024).

34 Семенова Л. І. Формувальне оцінювання в навчанні технік декоративно-ужиткового мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2022.– № 5. – С. 45–50

35 Тимошенко М. В. Порівняльний аналіз методів оцінювання знань учнів у мистецькій освіті. Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. 2020. – № 2. – С.78–84.

36 Українське декоративно-ужиткове мистецтво: історія та сучасність. URL: <https://www.ukrart.com.ua/decorative-art> (дата звернення: 09.12.2024).

37 Онлайн-тести з технік декоративно-ужиткового мистецтва.
URL:

<https://naurok.com.ua/testy-dekorativno-uzhitkove-mistectvo> (дата звернення:
09.12.2024).

38 Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у
мистецьких дисциплінах. URL: [https://vseosvita.ua/library/kryterii-
ocinyuvannya-mystectvo](https://vseosvita.ua/library/kryterii-ocinyuvannya-mystectvo)

(дата звернення: 09.12.2024).

39 Формувальне оцінювання на уроках технологій: практичні
поради. URL: [https://naurok.com.ua/post/formuvalne-ocinyuvannya-
tehnologiyi](https://naurok.com.ua/post/formuvalne-ocinyuvannya-tehnologiyi)

(дата звернення: 09.12.2024).

40 Інтерактивні методи навчання в декоративно-ужитковому
мистецтві. URL: [https://pedrada.com.ua/article/1234-interaktyvni-
methodynavchannya-mystectvo](https://pedrada.com.ua/article/1234-interaktyvni-methodynavchannya-mystectvo) (дата звернення: 09.12.2024).

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

Тести з навчального модуля «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»

Витинанка і писанкарство

1. *Виберіть вірну відповідь:* Витинанки – це вироби з?
 - а) скла;
 - б) паперу;
 - в) дерева;
 - г) металу.

2. *Виберіть вірну відповідь:* До якої типологічної групи належить витинанка зображена на рисунку?

- а) ажурна;
 - б) силуетна;
 - в) складна;
 - г) одинарна.
3. *Виберіть вірну відповідь: Які є техніки виконання витинанок?*
- а) виколювання, вибивання;
 - б) витинання ножицями, вирізування ножем, вибивання ажурних прорізів, відщипування;
 - в) випалювання, виточування;
 - г) вирізання, видовбування.
4. *Виберіть вірну відповідь: Назвіть типологічну групи, до якої належить витинанка зображена на рисунку?*

- а) ажурна;
 - б) силуетна;
 - в) одинарна;
 - г) складна.
5. *Виберіть вірну відповідь: Яка техніка не потребує жодних пристосувань, інструментів?*
- а) витинання ножицями;
 - б) вирізування ножем;
 - в) відщипування;
 - г) вибивання ажурних прорізів.
6. *Виберіть вірну відповідь: Плавність ліній, виразність силуетів, велика ажурність досягаються завдяки використанню техніки витинання _____?*
- а) ножицями;
 - б) ножем;
 - в) вибивання ажурних прорізів;
 - г) відщипування.

7. *Виберіть вірну відповідь:* Вибивання прорізів у формі кружалець, клинців, листочків, що здійснюється різноманітними штемпельками виконується технікою _____?
- а) відщипування;
 - б) вирізування ножем;
 - в) вибивання ажурних прорізів;
 - г) витинання ножицями.
8. *Виберіть вірну відповідь:* Найбільший рід витинанок, які разом з настінними розписами, паперовими квітами та іншими декоративними компонентами формували традиційну систему декору народного житла наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. – це?
- а) іграшки;
 - б) настінні прикраси;
 - в) розети;
 - г) фігурки.
9. *Виберіть вірну відповідь:* Рід паперових прикрас, які виникли на початку ХХ ст., мабуть, як ускладнений варіант одинарних стрічкових витинанок називається?
- а) фігурки;
 - б) дерева;
 - в) іграшки;
 - г) фіранки.
10. *Виберіть вірну відповідь:* Унікальним українським мистецтвом, пов'язаним водночас і з віруванням, і з міфологією, і з обрядами, є?
- а) художня обробка металу;
 - б) плетіння;
 - в) писанкарство;
 - г) мереживо.

11. *Виберіть вірну відповідь: Яйце – символ?*
- а) неба;
 - б) сонця;
 - в) сну;
 - г) літа.
12. *Виберіть вірну відповідь: Який узор розпису крашанок ніде, крім Київської Русі, не застосовувався і нині побутує на Київщині, Чернігівщині?*
- а) сосонка;
 - б) драпання;
 - в) мальовки;
 - г) крапання.
13. *Виберіть вірну відповідь: Давня назва писанок на Поділлі – _____ ?*
- а) крушки;
 - б) галузинці;
 - в) галупів;
 - г) галунки.
14. *Виберіть вірну відповідь: Техніка _____ полягає у нанесенні витонченого візерунку гостроконечним писаком на поверхню яйця, пофарбованого в один колір.*
- а) розпис шпилькою;
 - б) крапання;
 - в) дряпання;
 - г) розпис трубочкою.
15. *Виберіть вірні відповіді: Як поділяють витинанки за технологічними і художніми особливостями?*

- а) ажурні;
- б) двійні;
- в) силуетні;
- г) одинарні;
- д) прості;
- е) складні;
- є) поліхромні;
- ж) аплікаційні;
- з) прорізні.

16. *Виберіть вірні відповіді: Які є типологічні групи витинанок за функціональними особливостями?*

- а) настінні прикраси;
- б) іграшки;
- в) фігурки;
- г) силуети;
- д) розети;
- е) зірочки;
- є) дерева;
- ж) фіранки.

17. *Виберіть вірні відповіді: Які матеріали необхідні для розпису писанки?*

- а) бджолиний віск;
- б) листочки;
- в) барвники натурального походження;
- г) писаки;
- д) нитки;
- е) хімічні фарби;
- є) клей;
- ж) наклейки;
- з) шило.

18. *Виберіть вірні відповіді: Які є техніки писанкарства?*

- а) восковий розпис трубочкою;
- б) фарбування в один колір;
- в) дряпання;
- г) розпис шилом;
- д) малювання;
- е) мальовки;
- є) вишкрабування;
- ж) крапання;
- з) розпис шпилькою.

19. *Вставте пропущені слова: Рід витинанок з яскраво вираженими декоративними і тематичними засадами, були своєрідними ілюстраціями для дітей при розповідях казок, оповідань – _____?*

іграшки

20. *Вставте пропущені слова: Техніка _____ розпису – найдосконаліша, дає змогу проводити рівномірні лінії різної товщини і найскладніших задумів орнаменти та зображення.*

воскового

21. *Дайте розширену відповідь: Витинанки – це?*

орнаментальні й фігурні прикраси житла ажурно витяті ножицями або ножом з паперу.

Художня обробка металу

1. *Виберіть вірну відповідь: Які є групи металів?*

- а) благородні, неблагородні;

- б) золото, сталь, чавун;
в) кольорові та чорні;
г) цінні та прості.
2. *Виберіть вірну відповідь:* Одна з найдавніших технік металообробки, передбачає заповнення розплавленим металом відповідно підготовленої вогнетривкої форми – це?
- а) лиття;
б) кування;
в) карбування;
г) гравіювання.
3. *Виберіть вірну відповідь:* Нанесення на поверхню металу орнаментів або фігурних зображень різцями-штихелями – це?
- а) кольчужне плетіння;
б) гравіювання;
в) скань;
г) карбування.
4. *Виберіть вірну відповідь:* Оригінальний вид ювелірної техніки, в основі якої лежить ажурна сітка, набрана із дротинок спіралеподібної форми, з'єднаних пайкою – це?
- а) гравіювання;
б) карбування;
в) кування;
г) скань.
5. *Виберіть вірну відповідь:* Рід художніх виробів з чорних металів, які безпосередньо пов'язані з будівлями і надають їм привабливого вигляду – це?
- а) дрібна пластика;

- б) обладнання для приміщення;
 - в) посуд і начиння;
 - г) архітектурні елементи.
6. *Виберіть вірну відповідь:* Рід художнього металу, пластична мініатюра, до якої входять монети, моделі, елементи оправи книги, дитячі іграшки – це?
- а) посуд;
 - б) дрібна пластика;
 - в) культові та обрядові предмети;
 - г) зброя.
7. *Виберіть вірну відповідь:* До якої типологічної групи відноситься виріб зображений на рисунку?

- а) архітектурні елементи;
 - б) знаряддя праці;
 - в) зброя;
 - г) посуд.
8. *Вкажіть найбільш повну відповідь:* На які технологічні підвиди поділяється художня обробка металів як вид декоративно-прикладного мистецтва?
- а) художнє лиття, карбування, гравіювання і чернь, зернь;
 - б) художнє ковальство і слюсарство, художні емалі, скань;

в) художнє лиття, художнє ковальство, карбування, гравіювання, скань і зернь ;

г) художнє лиття, художнє ковальство і слюсарство, карбування, гравіювання і чернь, художні емалі, скань і зернь тощо.

9. *Вкажіть найбільш повну відповідь:* Які є типологічні групи виробів з художнього металу?

а) архітектурні елементи, обладнання для приміщення, знаряддя праці, посуд і начиння, культові та обрядові предмети, зброя і бойовий обладунок, дрібна пластика;

б) архітектурні елементи, обладнання для приміщення, посуд і начиння, культові предмети, зброя, дрібна пластика;

в) обладнання для приміщення, знаряддя праці, посуд, начиння; г) архітектурні елементи, обладнання для приміщення, знаряддя праці, культові предмети і зброя.

10. *Дайте відповідь:* Назвіть типологічну групу виробу зображену на рисунку.

Обладнання для приміщення

11. *Дайте відповідь:* Як називається виріб на рисунку?

пряжка

Художнє плетіння з природних матеріалів

1. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Що таке художнє плетіння?*
 - а) процес виготовлення виробів;
 - б) процес виготовлення виробів з природних матеріалів;
 - в) процес творіння виробу;
 - г) декорування виробу;
 - д) прикрашання меблів;
 - е) процес виготовлення творів, виробів з природних, рослинних матеріалів.
 - є) процес виготовлення меблів;
 - ж) спосіб виготовлення посуду;
 - з) оздоблення предметів побуту.

2. *Виберіть вірні відповіді: Залежно від матеріалу, художнє плетіння поділяють на?*
 - а) лозоплетіння;
 - б) плетіння із верби;
 - в) ситникоплетіння;
 - г) березоплетіння;
 - д) рогозоплетіння;
 - е) плетіння із трави;
 - є) плетіння із гілочок дерев;

- ж) плетіння соломкою;
- з) житоплетіння.

3. *Виберіть вірні відповіді:* Для плетіння використовують гнучкі легкодоступні матеріали – ?

- а) березу;
- б) лозу;
- в) кукуруззя;
- г) рогіз;
- д) коріння дерев;
- е) листя;
- є) стебла соломи із жита;
- ж) стебла із гречки;
- з) стебла соломи із пшениці.

4. *Виберіть вірні відповіді:* За зовнішнім виглядом виділяють такі види плетіння?

- а) суцільне;
- б) візерунчасте;
- в) трубчасте;
- г) стеблове;
- д) плоске;
- е) ажурне;
- є) фактурне;
- ж) лінійне;
- з) зшивання.

5. *Виберіть вірні відповіді:* Які обладнання і інструменти необхідні для плетіння?

- а) ножівка;
- б) кольорові олівці;

- в) верстак;
- г) ніж-різак;
- д) штангель;
- е) шемілка;
- є) циркуль;
- ж) жамки;
- з) ножиці.

6. *Виберіть вірні відповіді:* Плетені вироби умовно утворюють декілька родів – яких?

- а) іграшки;
- б) меблі;
- в) посуд;
- г) декоративна пластика;
- д) побутові предмети;
- е) прикраси;
- є) кошики;
- ж) столи;
- з) предмети одягу.

7. *Виберіть вірну відповідь:* Яке плетіння характеризується щільністю й простотою фактури виробу, яка дістається шляхом переплетення навхрест вертикальних каркасних прутів з горизонтальними стрічками?

- а) суцільне плетіння;
- б) ажурне;
- в) візерунчасте;
- г) зшивання.

8. *Виберіть вірну відповідь:* Найдавніший рід виробів, які призначаються для транспортування найрізноманітніших «вантажів» – це?

- а) полотнища;
- б) кошики;

- в) взуття;
- г) іграшки.

9. *Вставте пропущені слова:* _____ – це техніка декоративного переплетення для з'єднання бокових стінок виробів в об'ємну конструкцію, прилаштування дугоподібних ручок та інших деталей.

зшивання

10. *Вставте пропущені слова:* _____ – традиційні предмети для провіювання і просівання зерна й муки?

сита й решета

11. *Вставте пропущені слова:* _____ – рід традиційних плетених виробів і соломи, рогози і ситнику, призначений для ношення.

предмети одягу

12. *Дайте відповідь:* Назвіть тип виробу зображеного на рисунку.

меблі

13. *Дайте відповідь:* Назвіть типологічну групу виробів зображених на рисунку.

декоративна пластика

14. *Дайте розширену відповідь:* Декоративна пластика – ?

рід художніх плетених виробів для прикрашування житла.

15. *Дайте розширену відповідь:* Іграшки – ?

рід плетених виробів,
дитячих забавок.

16. *Дайте розширену відповідь:* Що створювало шум в давні часи в таракальцях плетених з соломи?

Кілька горошин, зерен пшениці

Художня кераміка 1. Виберіть вірну відповідь:

Вироби, виготовлені з різних глин та інших неорганічних складників, які для міцності висушують і випалюють при температурі 900–1500 °С – це?

- а) художня кераміка;
- б) художнє гончарство;
- в) художнє глиноробство;
- г) фарфорове виробництво.

2. *Виберіть вірну відповідь:* Що стало визначним переворотом у розвитку гончарного ремесла?
- а) винахід гончарного круга;
 - б) глиняна фарба;
 - в) кераміка;
 - г) стрічкова техніка.
3. *Виберіть вірну відповідь:* Вироби із гончарних кольорових глин без жодних доповнень, температура випалювання яких близько 900 °С – це?
- а) кам'янка;
 - б) теракота;
 - в) порцеляна;
 - г) майоліка.
4. *Виберіть вірну відповідь:* Поливані вироби переважно з білої, очищеної глини із спеченим, суцільним, дрібнопористим черепком – це?
- а) фаянс;
 - б) теракота;
 - в) порцеляна;
 - г) кам'янка.
5. *Виберіть вірну відповідь:* Найдосконаліший вид кераміки, вироби виготовлені із суміші високоякісних білих глин та інших складників – це?
- а) кам'янка;
 - б) шамот;
 - в) майоліка;
 - г) порцеляна.
6. *Виберіть вірну відповідь:* Рід художньої кераміки, що оздоблює екстер'єри та інтер'єри громадських будівель – це?

- а) архітектурна кераміка;
- б) садово-паркова кераміка;
- в) кахлі;
- г) барильце.

7. *Виберіть вірну відповідь: До якої типологічної групи належать вироби зображені на рисунку?*

- а) архітектурна кераміка;
- б) обладнання житла;
- в) садово-паркова кераміка;
- г) посуд.

8. *Виберіть вірну відповідь: Як називається виріб зображений на рисунку?*

- а) близнюки;
- б) двійнята;
- в) трійнята;
- г) чвурнята.

9. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Як глини розрізняють за технологічними показниками?*

- а) глини кольорові та білі;
- б) глини пластичні і малопластичні, легкоплавкі і тугоплавкі;

- в) глини пластичні і малопластичні, кольорові та білі, легкоплавкі і тугоплавкі;
- г) глини легкоплавкі і тугоплавкі.

10. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Які відомі техніки формотворення?*

- а) вільне та стрічкове ліплення, точення на гончарному крузі;
- б) формування шаблоном, лиття зі шлікеру;
- в) вільне та стрічкове ліплення, відминання (ліплення) у гіпсових формах, пресування із порошкоподібної маси.
- г) вільне та стрічкове ліплення, точення на гончарному крузі, формування шаблоном, лиття зі шлікеру, відминання (ліплення) у гіпсових формах, пресування із порошкоподібної маси.

11. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Залежно від глини та інших складників: маси, температури випалювання, властивостей черепка як поділяється кераміка на технологічні підвиди?*

- а) теракота, майоліка, фарфор, порцеляна, шамот;
- б) теракот, майоліка, фарфор, порцеляна, кам'янка і шамот;
- в) теракота, майоліка, фаянс, порцеляна, кам'яна маса (кам'янка) і шамот;
- г) теракота, майоліка, фаянс, порцеляна.

12. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Які є види оздоблювальних технік:*

- а) декоративні розпис і пластично-фактурна техніка;
- б) декоративні покриття, розпис і пластично-фактурні техніки;
- в) декоративні випалювання, покриття;
- г) декоративні покриття, випалювання, вирізання, розпис і пластичнофактурні техніки.

13. *Вкажіть найбільш повну відповідь: Які відомі техніки декорування?*

- а) декоративні поливи, кракле, розпис від руки, ріжкування, пластичнофактурне оздоблення;

- б) декоративні поливи, розпис від руки, лощення, друк, механічне оздоблення, ритування, кругле ліплення, пластично-фактурне оздоблення;
- в) декоративні поливи, розпис від руки, аерографія, механічне оздоблення, фляндрівка, деколь, штамп, пластично-фактурне оздоблення, розпис пензлем, ажур;
- г) декоративні поливи, розпис від руки, механічне оздоблення, пластично фактурне оздоблення.

14. *Вставте пропущені слова:* Найпростіша техніка для виконання, бо всі живописні ефекти виникають самочинно в процесі випалу, внаслідок хімічних реакцій – це _____?

декоративні покриття

15. *Вставте пропущені слова:* Надзвичайно чарівні, райдужні поливи з металевим полиском, тонка, надглазурна плівка металевого смоляного мила закріплюється випалом при температурі 700 °С – це _____.

люстри

16. *Вставте пропущені слова:* _____ – найважливіша типологічна група предметів посуду великих місткостей з одним або двома вушками, використовувалися для приготування і зберігання їжі.

горщики

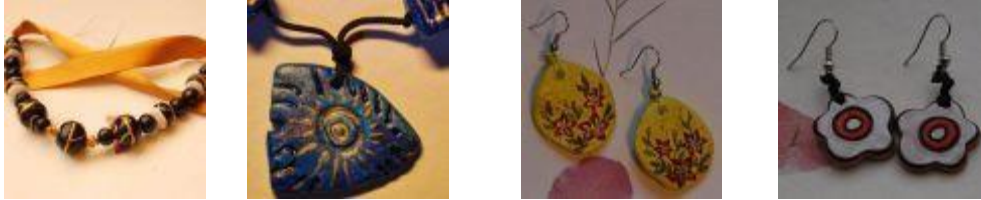
17. *Вставте пропущені слова:* _____ – рід виробів художньої кераміки, пов'язаний з обладнанням культових споруд, застосовується у релігійних обрядах.

культові та обрядові предмети

18. *Вставте пропущені слова:* _____ – рід керамічних виробів, які відзначаються малим масштабом і функціонують як забавки для дітей.

іграшки

19. *Дайте відповідь:* До якої типологічної групи належать вироби зображені на рисунку?

прикраси

20. *Дайте відповідь:* Назвіть типологічну групу виробів зображених на рисунку.

обладнання житла

21. *Дайте розширену відповідь:* Як поділяються техніки розписного декорування залежно від способу нанесення на вироби?

на розпис від руки, механічне оздоблення та комбіноване.

22. *Дайте розширену відповідь:* Горщики – це?

посуд великих місткостей з одним або двома вушками, використовувалися для приготування і зберігання їжі.